

P. O. rel.
1497

M. V. 6.

P. o. rel. 1497

Alkaeos

MAISON DE LA VILLE

DE LA VILLE DE LAUSANNE

DE LA VILLE DE LAUSANNE

DE LA VILLE DE LAUSANNE

DE LA VILLE DE LAUSANNE

DE LA VILLE DE LAUSANNE

REN BERNARD

DE LA VILLE DE LAUSANNE

DE LA VILLE DE LAUSANNE

1841

20

AT

THIS

WARRANT

DO

Ο
ΘΑΝΑΤΟΣ
ΤΟΥ
ΜΑΡΚΟΥ ΜΠΟΤΖΑΡΗ.
ΤΡΑΓΩΔΙΑ
ΕΙΣ ΤΡΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ.

ΣΥΝΤΕΘΕΙΣΑ ΜΕΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΤΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΛΚΑΙΟΥ.

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ ΔΕ ΥΠΟ

Χ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Χ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
(Ὁδὸς Ἑρμοῦ, οἰκία Κ. Πετάρη.)

1841.

ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΕΚΝΙΑ ΤΟΥ ΑΓΑΘΑΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ

Ε.Κ. ΒΑΣΙΛΕΥΣ, ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, ΚΑΙ ΑΝΝΗΤΙΟΝ

Θ Α Ν Α Τ Ο Σ

ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ.

Κ. Κ. ΒΑΣΙΛΙΚΗΝ, ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΝ, ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ.

ΕΙΣ τοὺς κυανοὺς τῶν Οὐρανῶν θόλους ἀρμόζει τὸ γλυκὺ τῶν ἀστέρων φῶς, εἰς τῆς Αὐγῆς τὴν Οὐράνιον θέαν τὰ φλογερά τῆς Ἀνατολῆς ῥόδα, καὶ εἰς μυρσίνης ὑπερήφανα κάλλη ἡ ἀδαμάντινος πρωϊνὴ δρόσος. Εἰς Ὑμᾶς δέ, φαειναὶ λάμπεις μεγάλου καταπληκτικοῦ μετεώρου, τῆς δύσεώς του ἡ ἀφιέρωσις.

Ὡραῖα τοῦ Ἡρώος ἄνθη, Σεμναὶ Παρθένοι, καὶ Σὺ Γενναῖε Δημήτριε ! Ὡς ἐκρηγνύμενος κρατὴρ ἐξήστραπτεν ἡ ἐλευθερία μας, εἰς τῆς κραυγῆς της τὴν βροντὴν ἐσεύοντο οἱ ἐλεύθεροι βράχοι, καὶ ἐκ τῶν σπλάγχχνων των ἀνεπήδων Τυραννοκτόνοι στρατοί, ὅτε ὡς ἄγγελοι ζωῆς ἐφάνητε εἰς τὴν Γῆν ! Βρέφος ἦτον ἡ Ἐπανάστασίς μας, καὶ βρέφη ἄθῳα ἐπαίζατε μὲ αὐτήν· εἰς δάφνης σκιὰν ἀπέκαμνον αἱ αἰσθήσεις σας, καὶ ἄσματα ἡρώων, καὶ κρότοι, καὶ παιᾶνες σᾶς ἀπεκοίμων . . . Πόσον γλυκὰ ἦσαν τὰ ὄνειρά σας ! Παντοῦ ἡ Ἑλλάς ἐλευθέρα ! Παντοῦ τρόπαια καὶ Δόξαι ! Παντοῦ δαφνοστεφῆς ὁ πατήρ σας ! Ἡ ἀθωότης σας ἐμειδία, καὶ αἱ στιγμαὶ σας ἐπέτων ὡς ἡ γλυκεῖά σας πνοή . . . Ποσάκις, Σεμναὶ Παρθένοι, κατάχαλκος τῶν πολέμων ὁ Ἡρώς σᾶς ἔκραζεν εἰς τὰς ἀγκάλας, καὶ ἄθῳα βρέφη, τρέμοντας τὴν φονικὴν τοῦ λάμψιν ἐκρύπτεσθε εἰς τῆς μητρὸς τὰ στήθη, καὶ ὁ Ἡρώς ἐγέλα ! Ποσάκις, Γενναῖε Δημήτριε ! περίφλεκτος ἐπιστρέφων σὲ ἤρπαζεν εἰς τὰς ἀγκάλας ! Συγχρόνως ἔφευγον οἱ παλμοὶ Σας ! Ὁ Ἡρώς ἐδάκρυε· Σὺ ἐμειδίας . . . Ὅνειρα ἦσαν καὶ ἔφυγον ὅλα ταῦ-

τα ! Ὁ Ἀετὸς τοῦ Σουλίου δὲν ὑπάρχει πλέον, καὶ ἡ γενναία
κλαγγή του δὲν συνταράττει σκῆπτρα, δὲν ἐξυπνεῖ κοιλά-
δας καὶ ὄρη . . . ! Οἱ Οὐρανοί, σεμνὰ τοῦ Ἡρώος τέχνα,
οἱ Οὐρανοί ἐφθόνησαν τὴν πατρίδα, ἡνοίχθησαν οἱ γαλανοί
των θόλοι, καὶ εἰς αὐτοὺς ἀνελήφθη ὁ Ἡρῶς ! Ἐκεῖθεν
πλέον χαιρετᾷ τὴν Πατρίδα, ἐκεῖθεν ἀτενίζει τὸ μέλλον
μας, καὶ ἐκεῖθεν Σᾶς εὐλογεῖ δακρύων ! . . .

Δέξασθε τὴν προσφορὰν μου ταύτην· εἶναι τοῦ πατρὸς
Σας ἡ ἀθάνατος δόξα! Ἐκεῖνος ἐστέφθη μὲ τοῦ Παραδεί-
σου τὰ ῥόδα, στεφθῆτε καὶ ὑμεῖς μὲ τὴν γήινον αἱματο-
σταγὴν δάφνης του.

Ὁ Ἐξότῃς.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΛΚΑΙΟΥ.

Ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΛΚΑΙΟΣ ἐγεννήθη εἰς τὴν νῆσον Μι-
τυλήνην, καὶ κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας
του ἦλθεν εἰς Βουκουρέστιον, ὅπου διδάσκων, καὶ διδασκό-
μενος ἔζησεν ἕως τὸ 1821, καθ' ὃν καιρὸν ἐξεῖράγη ἡ
Ἐπανάστασις μας. Τότε ἀφήσας πλέον τὴν ξένην γῆν, ἦλ-
θεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπέβη εἰς τὰ Ψαρά, καὶ ἐκεῖ ἀγα-
πηθεὶς μεγάλως καὶ τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν κατοίκων ἔμεινεν.
Ὁ Γέρων Ναύαρχος Ἀποστόλης Ψαριανὸς τὸν εἶχε γραμ-
ματέα του, καὶ εἰς ὅλας τὰς ναυμαχίας, καὶ τὰς κατὰ
τὴν Ἀνατολὴν ἐφόδους τοῦ ῥηθέντος εὐρέθη μαζῇ. Ἐπειδὴ
δὲ οἱ Ψαριανοὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εὐρίσκοντο εἰς
διενέξεις τινὰς μετὰ τῶν Μιτυληναίων, καὶ ἔβλεπον ὅτι ὁ
κίνδυνος ἀπῆτει νὰ συμβιβάσῃ τὰς μεταξὺ των διαφοράς,
καὶ συμφώνως αἱ δύο νῆσοι ν' ἀποκρούσῃ πᾶσαν ἐξω-
τερικὴν ἐκ μέρους τῶν τυράννων προσβολήν, μόνον αὐτὸν
ἔκρινον ἱκανόν, καὶ διὰ τὴν ἀκάθεκτον εὐγλωττίαν του, καὶ
διὰ τὴν εἰς τῶν Μιτυληναίων τὰ πνεύματα μεγάλην ἐπιρ-
ροήν του, νὰ συμβιβάσῃ ὡς πρέσβυς, τὰ διαφερόμενα μέ-
ρη, καὶ συγχρόνως νὰ διεγείρῃ τοὺς συμπολίτας του εἰς
τὰ ὅπλα· ἀλλ' αἱ τότε περιστάσεις δὲν ἐσυγχώρησαν νὰ
γένῃ οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο. Εἰς τὴν ἄλωσιν τῶν Ψα-

ρῶν ἐπολέμησε καὶ αὐτὸς γενναίως, καὶ πληγωθεὶς μαλιστα, μόλις κολυμβῶν καὶ μαχόμενος ἐσώθη. Εἰς Ναύπλιον ἔπειτα ἐλθὼν διωρίσθη Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης. Κατόπιν εὐκολυνθεὶς ἀπὸ χρήματα, καὶ συνηγορηθεὶς μὲ τὸν Γεώργιον Καππανδάρου, ἔλαβε τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὴν Βουλὴν, καὶ ἐσχημάτισε μετὰ τοῦ ῥηθέντος στρατιωτικὸν σῶμα, τὸ ὁποῖον ἔστειλον εἰς τὴν Κρήτην, καὶ καθ'ὸν καιρὸν ἐμελλον ν' ἀποπλεύσωσι καὶ αὐτοί, ἔμαθον ἀνελπίστως ὅτι οἱ ἐν Κρήτῃ ἐνικήθησαν ὀλοτελῶς, καὶ ἔνεκα τούτου καὶ οἱ στρατιῶταί των ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι.

Ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν πολυπαθῆ Χίον μὲ τριακοσίους ἐκλεκτοὺς στρατιώτας, ὅπου πηδῶν εἰς τοὺς κινδύνους πρόθυμος ἐπληρώθη εἰς τὴν χεῖρα. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς Χίου, ἦλθεν ἀκολούθως εἰς Αἴγινα, ἔστειλε τοὺς στρατιώτας τοῦ μὲ τὴν σημαίαν του εἰς Ἐλευσίνα ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Γκριζιώτου, καὶ αὐτὸς διωρίσθη ἀπὸ τὸν Φαβιέρου, γενικὸν Ἀρχηγὸν τῆς εἰς Χίον ἐκστρατείας, νὰ σβύσῃ ἐξανημμένα τινὰ πνεύματα. Εἰς τὸ Σύνταγμα, ζωσθεὶς πάλιν τὴν σπάθην εἰσέβαλεν εἰς τὴν Πελοπόννησον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ Συντάγματος Καπητάνων, καὶ ὅτε οἱ ἀπὸ τὸ Ναύπλιον ὀρμήσαντες ἐμμανεῖς Γάλλοι εἰσέβαλον εἰς Ἄργος, μεταξὺ πολλῶν ἀθῶων ἐφόνευσαν καὶ αὐτὸν μετὰ τοῦ μικροτέρου ἀδελφοῦ τοῦ Κωνσταντίνου, τοὺς ὁποίους ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Γάλλων ἔθαψε μετὰ τοῦτο μὲ λαμπρὰν παράταξιν εἰς ἓνα τάφον. Γενναῖοι Γάλλοι! αἱ πρὸς τὴν Ἑλλάδα εὐεργεσίαι σας εἶναι πολλαί, ἀλλὰ ποτέ ἡ νέα μας ἱστορία δὲν

θ' ἀποσιωπήσῃ ὅτι ἐπροστρίψατε μόνοι αἰσχρὰν κηλίδα εἰς
εἰς τὸν Φιλελληνισμόν σας στεροῦντες τὴν Ἑλλάδα ἐνὸς
καλοῦ τέκνου της.

Ὁ Ἀλκαῖος ἦτον πάντοτε, ὄχι τῶν κομμάτων, ἀλλὰ
τῆς Πατρίδος φίλος! Πάντοτε κατεγίνετο νὰ συμβιβάζῃ
τοὺς μεταξύ των διαφορομένους δπλαρχηγούς, καὶ στρατιώτας,
ἦτον εὐθυμος πάντοτε, φιλοπόλεμος, φιλόμουσος, μεταδο-
τικὸς, εὐφραδὴς, καὶ ἐνεργητικὸς εἰς ἅκρον. Ἠγάπα καὶ
ἐσέβετο τοὺς ἥρωας τοῦ αἰῶνός μας, καὶ ἔγραψε τὴν πα-
ροῦσαν Τραγωδίαν **ΤΟΥ ΜΠΟΤΖΑΡΗ**, τὴν πτώσιν τοῦ
Σουλίου, τὴν ἄλωσιν τῶν Ψαρῶν, τοὺς Μαυρομιχαλαίους,
τὸν Πιπτακὸν, κλπ. Ἠγάπα τὸ Θέατρον, καὶ παρέσταινε
ὡς πρῶτος ἡ θ ο π ο ι ό ς.

Τ Α Π Ρ Ο Σ Ω Π Α.

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ ἀδελφός του.

ΘΑΝΑΣΗΣ.

ΧΡΗΣΤΟΣ.

ΖΕΡΒΑΣ.

ΓΙΩΤΗΣ ΤΑΓΚΛΗΣ.

ΚΑΛΥΒΑΣ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ τοῦ Μάρκου.

ΧΡΥΣΗ σύζυγος τοῦ Μάρκου.

ΔΕΣΠΩ ἀδελφή του.

ΚΑΡΗΝΗΣΙΩΤΗΣ.

ΚΑΡΑΜΕΙΜΕΤΗΣ ἀπεσταλμένος τοῦ Πασᾶ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ.

ΔΥΩ ΑΓΓΕΛΟΙ.

(*) Διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν συχνὴν ἐπανάληψιν τοῦ ἐπιθέτου τούτου εἰς τὴν Τραγωδίαν δὲν ἀναφέρομεν καὶ τοὺς δύο μὲ τὸ ἐπίθετον, καὶ τοὶ ἀδελφοὺς ὄντας, ἀλλὰ τὸν μὲν Θανάσην μόνον τὸν δὲ Κουτζονίκαν.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Σελ. 18. Στίχ. τελευταῖον ἀνάγνωθι Δὲν

» 35. » » ΣΚΗΝΗ Ζ'.

» 42. » » ΣΚΗΝΗ Γ'.

» 48. » 25 ἡμᾶς.

» 48 » » ἐρρίφθη.

Ο
ΘΑΝΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΜΠΟΤΖΑΡΗ.

ΠΡΑΞΙΣ Α'

ΣΚΗΝΗ Α'.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

ΔΕΙΝΟΝ !!! ἀλλ' ὅ,τι ἔφθασεν ἡ Μοῖρα νὰ ψηφίσῃ,
Αὐτὸ κανεῖς δὲν δύναται νὰ τὸ ὑπερπηδήσῃ.

Ἄς γείνη ὅ,τ' ἐψήφισε· μακρὰν δὲ τοῦ νοός μου

Ἰδέα φόβου Πανικοῦ στερήσεως τοῦ κόσμου.

Εἰς τοῦ Σουλίου γεννηθεῖς τοὺς ἀνικήτους βράχους,

Ἀπὸ προγόνους ἥρωας, ἀτρόμους, ἀταράχους,

Εἴκοσι χρόνους πολεμῶν μ' ὀλίγους ὀπαδοὺς μου,

Ἐσπείρα τρόμον καὶ σφαγὴν εἰς τοὺς δειλοὺς ἐχθροὺς μου,

Μηδέποτε συλλογισθεῖς πῶς εἶν' θνητὸν τὸ σῶμα,

Πῶς νὰ τὸ χῶς' ἐνδέχεται ὁ πόλεμος στὸ χῶμα.

Τώρα διὰ τοῦ ἔθνους μου τὴν ἀνεξαρτησίαν,

Νὰ φοβηθῶ τὸν θάνατον ἀπὸ ὀστομαντεῖαν ; . . .

Ἄν θάνατον μὲ ἔδειξεν ἡ τοῦ ψητοῦ μου πλάτη,

(Ἐνῶ ἐνδέχεται αὐτὸ νὰ ᾔγαι καὶ ἀπάτη).

Πλὴν ὅχι ἓνα θάνατον, ὑπὲρ ἐλευθερίας

Ἀναριθμήτους δέχομαι μετ' ἄκρας προθυμίας. ! . .

Ναί, ὦ Πατρίς, ὦ ἔθνος μου, ὦ ἀνεξαρτησία,
 Ἄς γείνω ἤδη δι' ἐσᾶς Ἡρωϊκὴ θυσία!
 . . . Ἀπόφασις· ἢ σήμερον τὸν Σκόνδραν νὰ φονεύσω,
 Κ' εἰς τὸ ἐξῆς πλάτην ψητοῦ ποτὲ νὰ μὴ πιστεύσω,
 Ἡ ἐκουσίως νὰ γενῶ τῆς εἰμαρμένης θῦμα,
 Καὶ διὰ τὴν πατρίδα μου νὰ καταβῶ στὸ μνήμα . . .
 Καιρὸς λοιπὸν· συνέλευσιν τῶν ὑποστρατηγῶν μου
 Νὰ συγκροτήσω παρευθὺς, πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν μου,
 Ν' ἀνάψω τὸ φιλότιμον τῶν τόσων μου Ἑλλήνων,
 Νὰ πέτωσιν εἰς ἄβυσσον θανάτων καὶ κινδύνων.

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ καὶ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Ἦλθ', Ἀρχηγέ μου, νὰ σέ 'πῶ, ὅτι . . . ἀλλὰ κυττάζω,
 Στὸ πρόσωπόν σου σύγχυσιν μεγάλην, καὶ τρομάζω.
 Πόθεν αὐτὴ ἡ σύγχυσις; εἶπέ με τὴν αἰτίαν.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἡ πλάτη, φίλε, τοῦ ψητοῦ μὲ φέρει ἀθυμίαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Πλάτη ψητοῦ; ἄφες αὐτὰς τὰς ἀηδεῖς μαντείας
 Εἰς τὰς χυδαίας κεφαλὰς, ἀκρίτους διανοίας,
 Καὶ μὴ πιστεύης πώποτε, πῶς ὁ Θεὸς θ' ἀφήσῃ,
 Εἰς τοὺς θνητοὺς ἐν κόκκαλον τὸ μέλλον νὰ μηνύσῃ.
 Πλάνη ἐπικατάρατος . . .

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ὅχι, δὲν εἶναι πλάνη,
 Δι' ὅσους τὸ φαινόμενον 'ς τὴν πλάτην δὲν λανθάνει.
 Πολλάκις ὠφελήθηκα ἐγὼ ἀπὸ τὰς πλάτας·
 Κ' ἂν σεῖς οἱ λογιώτατοι τὰς λέγετε ἀπάτας,
 Τὰς 'πίστευαν οἱ Πρόγονοι, καὶ Σεβαστοὶ Γονεῖς μου,
 Καὶ τόσοι ἄλλοι εὐκλεεῖς, σεπτοὶ ὁμογενεῖς μου.
 Θὰ τὰς πιστεύω καὶ ἐγὼ, καὶ λέγ' ὅ,τι θελήσης·
 Ὅτι ἡ πλάτη μ' ἀπατᾷ, ποτὲ δὲν θὰ μὲ πείσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Ἀλλὰ ἡ πλάτη τοῦ ψητοῦ αὐτὴ τί φανερόνει,
 Καὶ τὴν ψυχὴν σου σύννεφον λύπης σκληρᾶς κυκλόνει;
 Δείχν' ἤτταν εἰς τοὺς Ἑλληνας, φθοράν τινα, ἢ φόνον;
 Ἡ' παντελῆ ἀφανισμόν; Αὐτὸ εἶπέ με μόνον.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ὅχι· φθορὰ εἰς τὸν ἐχθρὸν, στοὺς Ἑλληνας δὲ νίκη,
 Ἄλλ' εἰς ἐμένα θάνατος βλέπω ὅτι ἀνήκει.
 Μνηῆμα φρικτὸν πρὸς τὸν σταυρὸν τῆς πλάτης ἀνοιγμένον
 Φαίνεται πῶς μὲ καρτερεῖ, ἀφεύκτως φονευμένον!
 Ἄς γείνη δὲ ὅ,τ' ἔφθασεν ἡ Μοῖρα νὰ ψηφίσῃ·
 Τὸν Μπότζαρην ὁ θάνατος δὲν θέλει τὸν φοβίσει,
 Ἀλλ' οὔτε θέλει δυνηθῇ νὰ τὸν παρεμποδίσῃ,
 Εἰς ὅ,τ' ἐκεῖνος ἔφθασεν ἅπαξ ν' ἀποφασίσῃ.
 Ἐμμένων ἀμετάτρεπτος εἰς τὴν ἀπόφασίν μου,
 Ἐλπίζω τέλος ἔνδοξον στὴν ἐπιχείρησίν μου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Καὶ τί τὼρ' ἀπεφάσισες;

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἡ νύξ καθὼς ἀρχίσῃ
 Τὸ σκότος τῆς τὸ ζοφερὸν ἐπὶ τῆς γῆς νὰ χύσῃ,
 Τοὺς Ἑλληνάς μου ἅπαντας ἐδῶ νὰ συναθροίσω,
 Κ' εἰς τὰς ψυχὰς των ἄκλονον θάρρος νὰ ἐμφυσήσω.
 Ὅταν δ' ὁ ὕπνος (ἀμοιβὴ τῶν τῆς ἡμέρας κόπων)
 Γλυκύτατα τὰ βλέφαρα συγκλείσῃ τῶν ἀνθρώπων,
 Καὶ ἡσυχία γενικὴ ὑπάρχῃ εἰς τὴν σφαῖραν,
 Μόνοι δ' ἀπλαῖ ταραττοῦσι πνοαὶ τὴν ἀτμοσφαῖραν,
 Τότε ἐγὼ ἀνήσυχος καὶ ἄγρυπνος ἐμμένων,
 Μὲ ὅλον μου τὸ στράτευμα τὸ ἐνθουσιασμένον,
 Νὰ ἐφορμήσω κατ' ἐχθρῶν μ' ὀρμὴν πολλὴν καὶ βίαν,
 Νὰ ἐπιφέρω εἰς αὐτοὺς φθορὰν φρικτὴν, τελείαν,
 Καὶ κατασφάζων ἄσπλαγχνα ὀπόσους ἀπαντήσω,
 Εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ Πασσᾶ σκηνὴν νὰ καταντήσω:
 Τὸν θάνατον 'ποῦ κατ' ἐμοῦ ἐψήφισεν ἡ Μοῖρα,
 Ἐγὼ νὰ δώσω εἰς αὐτὸν μὲ ταύτην μου τὴν χεῖρα.
 Ναί, οὕτω τὴν ἀπόφασιν τῆς Μοίρας θὰ βιάσω.
 Ἄς ᾔηται κ' ἀμετάτρεπτος! ἐγὼ θὰ τὴν χαλάσω.
 Ζητεῖ ἐμέ ὡς Ἀρχηγὸν ὁ Ἄδης νὰ ῥοφήσῃ;
 Ἡ χεὶρ μου μ' Ἀρχιστράτηγον θὰ τὸν εὐχαριστήσῃ. . .

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Ἄλλ', ἂν καὶ ᾔσαι βέβαιος εἰς ὅ,τι λέγ' ἡ πλάτη,
 Καὶ εἰς ἐσὲ δὲν φαίνεται, ὡς εἰς ἐμέ, ἀπάτη,
 Ἡ μάχη ἂς ἀναβληθῇ, δὲν εἶναι τώρα βία.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἡ μάχη νὰ ἀναβληθῇ; βία δὲν εἶν' κάμμία;
 Ἐ! κρῖμα εἰς τὰ γράμματα 'ποῦ σ' ἔμαθ' ὁ πατήρ σου;
 Ἀφ' οὗ τοσοῦτον ἄστατος ᾔηται ὁ χαρακτήρ σου!

Προτύτερα μὲ ἔλεγες νὰ μὴ πιστεύω πλάτας,
 Ἀποκαλῶν τὰ εἰς αὐτὰς φαινόμενα ἀπάτας,
 Τώρα δ' εὐθὺς μεταβλήθεις τὴν μάχην ἀναβάλλεις,
 Καὶ βίαν πῶς δὲν ἔχομεν ἀκρίτως μὲ προβάλλεις.
 Βλέπω λοιπὸν, Γραμματικέ, ἢ ὅτι σὺ πιστεύεις
 Ὅσα νὰ μὴ πιστεύωσιν οἱ ἄλλοι συμβουλεύεις,
 Ἡ' ὅτι δὲν εἶς' ἀληθῆς, ὡς λέγεις, πατριώτης,
 Ἀλλὰ τῶν θείων σου χρεῶν αὐτόχρημα προδότης.
 Ἐγ' ὅμως, φίλε, κατ' αὐτὸ μὲ σέ δὲν ὁμοιάζω·
 Καὶ ὄχι πῶς, ὡς Μπότζαρης, θάνατον δὲν τρομάζω,
 Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐτρόμαζα, ὑπὲρ πατρίδος ὅμως
 Διὰ θανάτους παμπληθεῖς δὲν μ' ἐτυράννει τρόμος . . .
 Βίαν, εἶπες, δὲν ἔχομεν; εἶναι μεγάλη βία,
 Ὅποτεν βοηθείας μας δὲν ἦν' ἐλπίς κάμμία . . .
 Ὅχι, δὲν δίδω 'ς τὸν ἐχθρὸν ὅπλα καιροῦ τελείως·
 Θὰ ἐπιπέσω κατ' αὐτοῦ ἀπόψε αἰφνηδίως,
 Διότι ἂν τὴν μάχην μας δι' αὔριον ἀφήσω,
 Δυνατωτέρους τοὺς ἐχθροὺς βεβαίως θ' ἀπαντήσω.
 Δὲν εἶν' λοιπὸν στρατηγικὸν οὐδὲ στιγμὴν νὰ χάσω,
 Ἀλλ' ἀμερίμνους, ρέγγοντας πρέπει νὰ τοὺς προφθάσω.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Ἀλλ' ὁ Ταγκλῆς δὲν εἶν' ἐδῶ, ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ σου·
 Λεῖπει κ' ὁ Κώστας, Ἀρχηγέ, ἀπόψ' ἀπὸ κοντά σου.
 Πρῶτον ἄς ἔλθωσιν αὐτοί, καὶ ἔπειτα πηγαίνεις·
 Ὁ ἴδιος τοὺς ἔστειλες, πρέπει νὰ τοὺς προσμένῃς.
 Ἴσως, τῆς Νίκης ἄγγελος, ὁ Κώστας φθάσῃ πλέον,
 Καὶ μᾶς εἰπῇ πῶς ἔρχεται ὁ Καραίσκος Λέων,
 Σύμμαχος ἀρειμάνιος, μετ' ἀκλονήτου θάρρους,
 Νὰ καταθραύσῃ μεθ' ἡμῶν τοὺς τρομεροὺς βαρβάρους.

Ἐνδέχεται καὶ ὁ Ταγκλῆς νὰ φθάσῃ μὲ καμμίαν
Παρά τῆς Διοικήσεως βοήθειαν ταχείαν.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Τὸ ἴσως, τὸ ἐνδέχεται, ὁπόταν μοῦ εἰσάγῃς,
Συμπέρασμα ἀβέβαιον καὶ σφαλερὸν ἐξάγεις.
Ὁ Κώστας δὲ καὶ ὁ Ταγκλῆς, ἅς ἔλθουν ὅταν φθάσουν·
Τὸν δρόμον τοῦ Καρπενησιοῦ ἐκεῖνοι δὲν θὰ χάσουν.
Καὶ μάλιστα ἦτον καλὸν νὰ μένωσιν ὀπίσω . . .
Ἐπίτηδες τοὺς ἔστειλα, τί νὰ τὸ σιωπήσω;
Θέλω νὰ ἐπιζήσωσιν, ἀνίσως ἀποθάνω,
Ἐκδικηταὶ νὰ γίνωσι ᾿ς τὸν τάφον μου ἐπάνω.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Τοῦλάχιστον, ὦ Ἀρχηγέ, προσεκτικὸς νὰ ᾦσαι,
Νὰ μὴ προτρέχῃς μοναχὸς, νὰ βλέπῃς ποῦ κινῆσαι.
Ἡ τάξις ἡ πολεμικὴ τὸν Ἀρχηγὸν ὀπίσω . . .

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἄλλ' εἶν' ἐκεῖν' οἱ Ἀρχηγοί . . .

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Πλὴν ἄφες νὰ λαλήσω.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Καταλαμβάνω τί θὰ πῇς· σέ εἶπα, πλὴν εἶν' ἄλλη,
Ἀπ' ἄτακτον ὡς τακτικόν, διαφορὰ μεγάλη.
Τὸ στράτευμα τὸ ἄτακτον, μάθε πῶς ὁμοιάζει
Μ' ἀπολωλότα πρόβατα, καὶ ὅταν δὲν κυττάζῃ
Κατέμπροσθέν του τὸν κριὸν, ἀκίνητεῖ, νεκροῦται,
Καὶ οὕτως ἐπιχείρημα κἀνέν δὲν εὐοδοῦται.
Ἐμπρὸς θὰ τρέχω τὸ λοιπόν· μὲ τὸ παράδειγμά μου
Θὰ ἐμψυχόνω μόνος μου τ' ἀνδρεῖον στράτευμά μου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Ἄλλ' ἀρχηγέ. . .

ΜΠΙΟΤΖΑΡΗΣ.

Σιώπησε, ἂν θέλῃς τὸ καλὸν μου.

Σὲ ἔφερα Γραμματικὸν, καὶ ὄχι σύμβουλόν μου.

Ὑπαγε τώρα ὕπαγε, χωρὶς ν' ἀργοπορήσης,

Τοὺς ὑπαξιωματικούς ἐδῶ νὰ συναθροίσῃς.

Θέλω εὐθὺς νὰ τοὺς ἰδῶ, καὶ νὰ τοὺς ὁμιλήσω,

Ὅ,τ' ἤδη ἀπεφάσισα, νὰ τὸ κοινοποιήσω.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Τώρα ὑπάγω παρευθὺς· ἀλλ' ἓνας στρατιώτης
Νεοφερμένος σὲ ζητεῖ· εἶναι Καρπενησιώτης.

Ἐρώτησα, δὲν θέλησε νὰ μὲ ὁμολογήσῃ

Τίς εἶναι, πόθεν ἔρχεται, ἢ τί θὰ σ' ὁμιλήσῃ.

Ἐδῶ ἀπέξω στέκεται· ἂν ἀγαπᾷς νὰ ἔλθῃ,

Εὐθὺς τὸν κράζω καὶ αὐτόν.

ΜΠΙΟΤΖΑΡΗΣ.

Εἰπέ τον νὰ εἰσέλθῃ.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΜΠΙΟΤΖΑΡΗΣ καὶ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΩΤΗΣ.

ΜΠΙΟΤΖΑΡΗΣ.

Τί εἶναι; πόθεν ἔρχεσαι;

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΩΤΗΣ.

Ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι,

Καὶ τὰ ἐκεῖ λεπτομερῶς θέλω σὲ ἱστορήσει.

Ὁ Σκόνδρα Πασσᾶς ἔφθασε μέ δύο μυριάδας,
 Κ' ἐστρατοπέδευσε προχθές ἐκεῖ στὰς πεδιάδας.
 Ἀφ' οὗ δὲ κατεσκέπασεν ὅλους ἐκεῖ τοὺς τόπους
 Ἀπὸ τροφᾶς, ἐφόδια, ἵππους, σκηνάς, ἀνθρώπους,
 Τοὺς Γέροντας ἐκάλεσε τῆς χώρας καὶ χωρίων,
 Κ' ἐζήτησεν ὡς πρώτιστον ὑποταγῆς σημεῖον,
 Εὐθὺς τὸν Μάρκον Μπότζαρην νὰ φέρωσι δεμένον,
 Καὶ ζῶντα, ἂν δὲν δυνηθοῦν, τοῦλάχισον σφαγμένον.
 Τοὺς ἔδωκε τριήμερον εἰς τοῦτο διορίαν,
 Καὶ καρτερεῖ τῆς προσταγῆς ἐκτέλεσιν τελείαν.
 Ἐπρόσθεσε δ' ἐπαπειλῶν μετὰ ὀρκωμοσίας,
 Πῶς ἂν ὁ Μάρκος δὲν φερθῇ ἐντὸς τῆς διορίας,
 Ὅλων τῶν Καρπενησιωτῶν θέλει τὸ αἷμα χύσει,
 Παράδειγμα παρακοῆς εἰς ἄλλους νὰ συστήσῃ...
 Οἱ γέροντές μας τρέμοντες ἐγύρισαν ὀπίσω,
 Καὶ παρευθὺς μέ ἔστειλαν νὰ σέ εἰδοποιήσω.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Εὐχαριστῶ· ἐπίστρεψε κ' εἶπέ νὰ μὴ πτοοῦνται,
 Τὸν σκύλον ὅπου ὕλακτεῖ δὲν πρέπει νὰ φοβοῦνται.
 Ἐγὼ ἐλπίζω μάλιστα ἐκεῖνος νὰ μὴ φθάσῃ,
 Ὅσον ἢ διορία του αὐτὴ νὰ ἀπεράσῃ...
 Ἀλλ', ἂν ἤξεύρης, λέγε με τὸν τόπον τῆς σκηνῆς του,
 Τὸ σχῆμα, τὸ ἀνάστημα, τὸ εἶδος τῆς μορφῆς του.

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΩΤΗΣ.

Δὲν εἶδα, ἀλλ' ὡς ἤκουσα, εἶν' ἄνδρας σωματώδης,
 Μὲ μαῦρον, δασὺν πώγωνα, ἄγριος, αἱματώδης.
 Τὴν δὲ σκηνὴν του ἔστησεν εἰς τὸ νερὸν πλησίον,
 Εἰς τοῦ βουνοῦ τοὺς πρόποδας, ἄκρας τῶν λειβαδίων.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἄρχεϊ· λοιπὸν ἐπίστρεψε.

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ, ΘΑΝΑΣΗΣ, ΚΟΥΤΖΟΝΙΚΑΣ, ΚΑΛΥ-
ΒΑΣ, καὶ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἀτρόμητοι Σουλιῶται,
Ἐξακουσμένοι Ἥρωες, πιστοὶ συστρατιῶται!
Γενναῖε Κουτζονίκα μου, Θανάση φημισμένε,
Πυρφόρε Ζέρβα πτερωτὲ, Καλύβ' ἀνδρειωμένε,
Καὶ σεῖς οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, μὲ τοὺς ὁποίους μόνους
Κατεπολέμουν τοὺς ἐχθροὺς τοσούτους ἤδη χρόνους!
Ἄν ἡμεθα οἱ ἴδιοι εἰς τόλμην καὶ ἀνδρίαν,
Ἄν θέλωμεν τοῦ ἔθνους μας τὴν ἀνεξαρτησίαν,
Καιρὸς, νὰ τ' ἀποδείξωμεν στὸν κόσμον, εἶναι τώρα·
Τῆς αἰωνίου δόξης μας προσήγγισεν ἡ ὥρα!
Ἄν αἱ ψυχαὶ τῶν Σουλιωτῶν τί ἄλλο δὲν ποθῶσιν,
Παρ' εἰς τοὺς κρότους τῶν μαχῶν νὰ ὑπερδοξασθῶσιν,
Ἄν δὲν ἐτρόμαξαν ποτὲ τῶν Σουλιωτῶν τὰ στήθη,
Ἄπ' ἀναρίθμητα δειλὰ τῆς τυραννίας πλήθη:
Ἴδου καιρὸς νὰ δείξωμεν τὸ ἴδιον καὶ πάλιν,
Κ' εἰς τοὺς ἐχθροὺς νὰ φέρωμεν καταστροφὴν μεγάλην.
Δὲν λέγω ὅσα λάφυρα θὰ λάβῃ ὁ καθείς μας·
Μόνον τὸ ὕψος θεωρῶ τῆς δόξης καὶ τιμῆς μας...
Τὸ ὅτι θὰ νικήσωμεν δὲν εἶν' ἀμφιβολία·
Θαῤῥῶ πῶς βλέπω τοὺς ἐχθροὺς τώρα τῇ ἀληθείᾳ,

Ὅλοι 'ς τὴν ἀκατάσχετον ὁρμὴν μας νὰ ἐνδίδουν,
 Καὶ ἄλλοι μὲν τὰ ὅπλα των 'ς ἡμᾶς νὰ παραδίδουν,
 Ἄλλοι δὲ ἀνθιστάμενοι νὰ πίπτουν φονευμένοι,
 Καὶ ἄλλοι εἰς τὴν θέαν μας νὰ φεύγουν τρομασμένοι !
 Κ' αὐτὸν τὸν ἴδιον Πασσᾶν θαρρῶ πῶς βλέπ' ἐμπρός μου,
 Νὰ πίπτῃ καὶ νὰ τελευτᾷ ἐδῶ διὰ χειρός μου·
 Αὐτὸν, ὅστις τὸν Μπότζαρην ἐζήτησε δεμένον,
 Καὶ ζῶντα, ἂν δὲν δυνηθοῦν, τοῦλάχιστον σφαγμένον ! . . .
 Ναί, ἀδελφοί, ἀπόφασις· ἀπόψε θὰ ὁρμήσω,
 Κ' ἕως εἰς τὴν ἰδίαν του σκηνὴν θὰ καταντήσω,
 Τὸν ἀλαζόνα μόνος μου αὐτὸν θὰ θανατώσω,
 Κ' ὅλον του τὸ στρατόπεδον μ' ἐσᾶς θ' ἀναστατώσω.
 Τρέξατε, τρέξατε λοιπὸν, εὐθὺς ἐτοιμασθῆτε,
 Κ' εἰς τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος ἐμὲ ἀκολουθεῖτε·
 Τοὺς στρατιώτας του καθεὶς ἄς τοὺς προδιαθέσῃ,
 Κ' ἂν μεταξὺ νὰ εὐρεθῇ δειλὸς κἀνεὶς συμπέσῃ,
 Οὐτιδανὸς ἀνάξιος τῆς φήμης τοῦ Σουλιώτου,
 Εἰς τὴν καρδίαν ἔλαφος, ὑπ' ὄψιν στρατιώτου,
 Αὐτὸν ὁ Καπητάνος του εὐθὺς νὰ ξαρματώσῃ,
 Καὶ καλημέραν στὸ ἐξῆς κἀνεὶς νὰ μὴ τὸν δώσῃ.
 Εἶναι εἰς τὰ στρατεύματα Πανώλης ἡ δειλία,
 Καὶ τ' ἀφανίζει ἠθικῶς κρυφὰ ἡ ὀλεθρία !

ΘΑΝΑΣΗΣ.

Οἱ εἰς ἐδῶ εὐρίσκονται μαζῇ μας στρατιῶται,
 Αὐτοὶ εἰν ὅλοι, Ἀρχηγέ, καὶ γνήσιοι Σουλιῶται.
 Κ' εἰς τὴν καρδίαν των ποτὲ δειλία δὲν ἐμβαίνει·
 Τοιοῦτον πάθος τὴν ψυχὴν Σουλιώτου δὲν μαραίνει.
 Τὴν τοῦ πολέμου προσταγὴν ἀνήσυχοι προσμένουν,
 Νεῦμά σου μόνον νὰ ἰδοῦν πρὸ ἡμερῶν ἀσθμαίνουν.

ΚΟΥΤΖΟΝΙΚΑΣ.

Μάλιστα πρὸς ἐμὲ συχνὰ ἔρχονται κ' ἐρωτῶσιν,
Πότε διὰ τὸν πόλεμον θὲ νὰ διαταχθῶσιν.

Ὁ Μαυρογιάννης, κ' ὁ Θωμᾶς προχθὲς ἀθυροστόμως
Μὲ εἶπαν, πῶς τὰ στήθη μας ἐνέκρωσεν ὁ τρόμος...

Ἐν γένει ὅλοι, Ἀρχηγὲ τὸν πόλεμον διψῶσι,

Διὰ θυσίας, καὶ σφαγὰς, καὶ τρόπαια βοῶσι.

Τὸ σχέδιόν σου ἐν καιρῷ νὰ μᾶς εἰδοποιήσης,

Καὶ διὰ τὰ στρατεύματα τελείως μὴ φροντίσης.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Τὸ σχέδιόν μου εἶν' ἀπλοῦν: Καθὼς μεσονυκτήση,

Κ' ἡ σάλπιγξ τὴν τοῦ Ἀρεως βοὴν διαλαλήση,

Πλησίον μου, ὦ Ἥρωες, εὐθὺς νὰ εὗρεθῆτε,

Καὶ τὰ γοργὰ μου βήματα παντοῦ ἀκολουθῆτε.

Πλὴν νὰ προβαίνετε ζητῶ μὲ ἄκραν ἡσυχίαν,

Νὰ μὴν ἀκούω ταραχὴν, οὐδὲ φωνὴν κάμμیان...

Ἀφοῦ δὲ φθάσωμεν ἐκεῖ, ἔνθα χρυσεन्दυμένη

Καὶ μὲ ἀγκάλας ἀνοικτὰς ἡ δόξα μᾶς προσμένει,

Τοῦ τουφεκιοῦ μου τὴν βροντὴν ἡ σάλπιγξ θ' ἀντηχήσῃ,

Καὶ τότε ὁ καθένας μας ἀνδρείως ἄς ὀρμήσῃ.

Ὅταν δὲ ἤδη οἱ ἐχθροὶ πηδῶσι τρομασμένοι,

Ἀπὸ τὸν κρότον καὶ βοὴν σχεδὸν κεραυνωμένοι,

Τότε τὰ Τουρκοφάγα σας πυρπνόα τηλεβόλα,

Ἐπάνω των κενώσατε μὲ εὐστοχίαν ὅλα.

Ἐπειτα σύρων ὁ καθεὶς τὸ κοπτερόν του ξίφος,

Καὶ ἐπιπίπτων κατ' αὐτῶν μ' ἀγριωμένον ὕφος,

Εἰς τοὺς μεγάλους των σωροὺς πληγὰς ἄς ἐπιφέρῃ,

Ὡς ὁ καλὸς ὁ θεριστὴς εἰς τ' ἄφθονα τὰ θέρη!

Οὐδὲ νὰ αἰσθανώμεθα συγγνώμης μεσιτείαν,

Εἰς τοῦ θυμοῦ μας τὰς βροντὰς καὶ ἀστραπὰς, κάμμیان.

Ἐνσπείροντες δὲ πανταχοῦ τὸν φόνον καὶ τὸν τρόμον,
 Εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ ν' ἀνοίξωμεν τὸν δρόμον.
 Ἐκεῖνον ὅμως ἀπὸ σᾶς κάνεις νὰ μὴ τολμήσῃ,
 Νὰ τὸν προσβάλῃ παντελῶς, οὐδὲ νὰ τὸν ἐγγίσῃ·
 Μόνος μ' αὐτὸν τὸν ἄπιστον ἐγὼ θ' ἀντιπαλεύσω,
 Μόνος μ' αὐτὰς τὰς χεῖράς μου ἐγὼ θὰ τὸν φονεύσω·
 Καὶ οὕτω μὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ θὰ κατορθώσω,
 Τὴν ἐκστρατείαν τὴν φρικτὴν αὐτὴν νὰ ματαιώσω,
 Τὴν ἐκστρατείαν, ἥτις, ἂν ἀπόψε δὲν χαλάσῃ,
 Ἰσχυρωτέρα αὖριον τὸ πᾶν θέλει δαμάσει!
 Οἱ τριετεῖς ἀγῶνές μας, οἱ κόποι μας οἱ τόσοι,
 Τὰ ἐκχυθέντα αἵματα, φεῦ! θὰ ματαιωθῶσι!
 Εἶμαι πλὴν, εἶμαι εὐελπὶς, εἰς τὴν νυκτομαχίαν
 Νὰ εὕρω τὴν τοῦ ἔθνους μας εὐκταίαν σωτηρίαν.

ΚΑΛΥΒΑΣ.

Τοῦτο τὸ εἶδος τῶν μαχῶν ἄλλοῦ κατηγορεῖται.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἄλλ' ὅμως εἰς τοὺς Ἕλληνας δικαίως συγχωρεῖται,
 Διότι μὲ πολυπληθεῖς ὀλίγοι πολεμῶμεν,
 Κ' ἂν δὲν νυκτομαχήσωμεν βεβαίως θὰ χαθῶμεν.

ΚΟΥΤΖΟΝΙΚΑΣ.

Εἶναι ὀρθοὶ οἱ λόγοι σου, καλὸν τὸ σχέδιόν σου,
 Καὶ εἴμεθ' ὅλοι, Ἀρχηγέ, ἔτοιμοι στὸν σκοπὸν σου.
 Εἴθε κ' ἐδῶ νὰ τύχωμεν ὁμοίαν εὐτυχίαν,
 Ὅποیان στὴν Κιμέρειαν μὲ τὴν νυκτομαχίαν,
 Καθ' ἣν ὁ πολυάριθμος καὶ ἀλαζὼν ἐχθρὸς μας,
 Κατὰ τὴν πρώτην μας ὁρμὴν ἐχάθηκ' ἀπ' ἐμπρὸς μας,
 Καὶ τροπαιοῦχοι, νικηταί, ὑπερδεδοξασμένοι
 Ὅπισω ἐγυρίσαμεν λάφυρα φορτωμένοι. —

Τώρα λοιπὸν ὑπάγομεν νὰ προετοιμασθῶμεν,
Ὀλίγον νὰ δειπνήσωμεν ὅς' ἐξ ἡμῶν πεινῶμεν.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ὑπάγετε, δειπνήσατε, φίλτατοι ἀδελφοί μου,
Κ' ἂν εἰς τὸν δίκαιον Θεὸν εἰσακουσθ' ἡ εὐχή μου,
Στὸ Καρπενῆσι αὖριον μαζῇ θὰ προγευθῶμεν,
Καὶ νίκην ἐορτάζοντες, κοινῶς θὰ ἐντρυφῶμεν.
Ἄν ὅχι· ἐγὼ μὲν ἐκεῖ φονεύων θ' ἀποθάνω,
Ἐξαπλωμένος στῶν ἐχθρῶν τὰ πτώματα ἐπάνω:
Κ' εἰς παραδείσου εἰσελθὼν σκηνάς τὰς μακαρίας,
Θὰ γευματίσω μ' Ἡρώας καὶ μὲ ψυχὰς ἁγίας,
Ἐνθα συζοῦν εὐδαίμονες ὁ Ἡρῶς Λεωνίδης,
Θεμιστοκλῆς, καὶ Περικλῆς, καὶ θεῖος Ἀριστείδης·
Ἐνθα ὁ Πατριάρχης μας, ὀρθοδοξίας Ἡρῶς,
Ζῇ μακαρίως, καὶ μ' αὐτὸν ὁ ἱερός του κληρὸς!
Σεῖς δ' ὅσον ἐπιζήσετε, ὅπου ποτὲ κ' ἂν ᾔσθε,
Αὐτό μου τὸ παράδειγμα παντοῦ νὰ ἐνθυμῆσθε,
Καὶ πλήρεις πατριωτισμοῦ ποτὲ μὴ λησμονῆτε,
Πῶς στήν πατρίδα τὴν ζωὴν θυσίαν χρεωστεῖτε.
Μὴ βλέπετ' ἂν τὰ χρέη των πολλοὶ δὲν ἐκπληροῦσιν,
Ἄλλ' ὅ,τι ἀπαξάπαντες εἰς ταύτην χρεωστοῦσιν.
Ἐκείνη μᾶς ἐγέννησε, μᾶς ἔθρεψεν ὥς τώρα,
Ψυχὴ, καὶ σῶμα, καὶ ζωὴ εἶν' ἐδικὰ της δῶρα.
Ἄν διὰ τὴν ἀνάγκην της ὀπίσω τὰ ζητήσῃ,
Νὰ τ' ἀποδώσῃ ἀπὸ σᾶς κάνεις ἅς μὴν ἀργήσῃ. —
Αἶ! ποίαν ἄλλην παρ' αὐτὴν προσμέν' ὁ στρατιώτης
Περίστασιν τοῦ νὰ δειχθῇ εὐγνώμων πατριώτης; . . .
Τυράννων πόδες ἀσεβεῖς πατοῦν τὴν θείαν γῆν μας,
Καὶ γενικὴν ἐπαπειλοῦν τὴν ἐξολόθρευσίν μας.

Ἀπὸ πνοᾶς βαρβαρικᾶς ἐφθάρη ὁ ἀήρ μας,
 Καὶ τὰ ἀνέχεται αὐτὰ λοιπὸν ὁ χαρακτήρ μας;
 Δεῦτε· προθύμως ἅπαντας ἄς προετοιμασθῶμεν,
 Ἡ γὰρ τοὺς ἀφανίσωμεν, ἢ γὰρ ἀφανισθῶμεν. —

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ.

ΠΡΑΞΙΣ Β'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ω' δυστυχία εἰς ἐμέ ! ὦ ἀποφράς ἡμέρα,
Τῶν δυστυχῶν μου ἡμερῶν ἡ ὀδυνηροτέρα !
Τί ; ὁ Καλύβας ἐμποδὼν νὰ γείνη στὸν σκοπὸν μου,
Καὶ τῆς δειλίας τὸ δεινὸν νὰ σπείρῃ στὸν στρατόν μου !!!
Αὐτὸν, ὅπου ἐτίμησα μὲ ἑκατονταρχίαν,
Καὶ νὰ τιμήσω ἔμελλα καὶ μὲ χιλιαρχίαν !!
Ὡ παρ' ἐλπίδ' ἀχάριστε εἰς τὰς εὐεργεσίας,
Παντάπασιν ἀνάξιε, ἀξίας παρομοίας,
Ἀνδρεῖε 'ς τὸ φαινόμενον, λαγὲ εἰς τὴν καρδίαν,
Δὲν θὲ ν' ἀφῇς' ἀπαίδευτον αὐτὴν σου τὴν κακίαν . . .
Ἀλλ' ἄρα πόθεν κινηθεὶς κατήντησεν εἰς τοῦτο,
Καὶ ἐναντίος ἔγεινεν εἰς τὸν σκοπὸν μου οὕτω ;
Ἀπὸ δειλίαν ; Καὶ λοιπὸν δὲν εἶν' αὐτὸς Σουλιώτης,
Εἰμὴ τῆς θείας δόξης μας οὐτιδανὸς προδότης.
Ἀλλ' ἀπὸ ἀντενέργειαν ; ὅμως μὲ ποῖον τρόπον,
Εἰς τοῦ Σουλιώτου τὴν ψυχὴν ἐκείνη εὔρε τόπον ;
Σουλιώτης κ' ἀντενέργεια, Σουλιώτης καὶ δειλία,
Ἐκ διαμέτρου φαίνοντο ὡς τώρα ἐναντία.
Λοιπὸν τὰ ἀδιάφθορα τῶν Σουλιωτῶν μας στήθη
Σήμερον διεφθάρησαν ; ἔγειναν κακοήθη ;
Ἄ ! ὅχι ἓνας δὲν χαλᾷ ὁλόκληρον πατρίδα,
Οὔτε δι' ἓνα δέχονται ὅλοι αἰσχρὰν κηλίδα.
Ὅλοι οἱ ἄλλοι μάλιστα εἶν' ἐνθουσιασμένοι,
Κ' ἀνυπομόνως ὁ καθεὶς τὴν σάλπιγγα προσμένει.—

Ἄλλ' ὁ Θανάσης πῶς ἀργεῖ; αὐτ' ἡ ἀργοπορία
Μὲ δίδει ἄλλων τρομερῶν ὑποψιῶν σημεῖα.

Πρέπει ὁ ἴδιος ἐγὼ νὰ —

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ καὶ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Ἀρχηγέ μου στάσου.

Ἐνας ἐχθρὸς ἐλθὼν ζητεῖ νὰ ἔλθῃ ἐμπροστά σου.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Δὲν σ' εἶπε πόθεν ἔρχεται; ἢ τάχα τί μὲ θέλει;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Ὅχι· πρὸς σὲ τὸν ἴδιον τὸ πᾶν νὰ εἶπῃ μέλλει.
Καραμεῖμέτης λέγεται.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἄ, φίλος εἶν' ἀρχαῖος.
Ποῦ εἶναι; ὕπαγε, εἰπέ νὰ ἔλθ' ἐδῶ ταχέως.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ καὶ ΚΑΡΑΜΕΙΜΕΤΗΣ.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Καλῶς ἦλθες, Καραμεῖμέτ! πόθεν καὶ πῶς ἐφάνης;
Βλέπω ὅτι τὴν παλαιὰν φιλίαν δὲν ξεχάνεις.

ΚΑΡΑΜΕΙΜΕΤΗΣ.

Ποτέ μου δὲν σὲ λησμονῶ κ' ἄς ᾔσαι· τὴν ἑχθρόν μου
Μέγα σημεῖον δι' αὐτὸ σὲ εἶν' ὁ ἐρχομός μου.

ΜΠΟΤΖΑΡ.

Ἐδῶ δὲ ποῖα σ' ἔφερεν αἰφνίδιος αἰτία ;

ΚΑΡΑΜΕΙΜ.

Μόνη τῆς σωτηρίας σου ἄκρα μ' ἐπιθυμία.
Ὁ ἐνδοξος αὐθέντης μου Πασσᾶς τῶν Σκονδριάνων
Ἀπὸ τὸν κραταιότατον ἐπιταχθεὶς Σουλτάνον
Νὰ ἐκστρατεύσῃ τάχιστα στὴν ἄσπετον Ἑλλάδα,
Καὶ τῆς ἀποστασίας τῆς νὰ σβύσῃ τὴν λαμπάδα,
Ἐλθὼν ἐστρατοπέδευσε παρὰ τῷ Καρπενήσι·
Ἴσως ἡ φήμη ἔφθασε νὰ σὲ πληροφορήσῃ,
Πῶς χιλιάδες εἴκοσι πεζῶν ἀνδρῶν γενναίων,
Καὶ ἄλλαι δεκατέσσαρες πολεμικῶν ἱππέων
Τοῦτό μας τὸ στρατόπεδον σήμερον συνιστῶσι,
Πῶς ὅλοι πόλεμον ζητοῦν, καὶ αἵματα διψῶσι.
Ἀλλ' ὁ Πασσᾶς κεντούμενος ἀπὸ φιλάνθρωπίαν,
Κ' εἰς ἄκρον βδελυττόμενος τὴν αἱματοχυσίαν
Ἐπίτηδες ἀργοπορῶν τὴν μάχην ἀναβάλλει,
Ἴσως διὰ προσκύνῃσιν προσδράμωσι καὶ ἄλλοι.
Διότι ἦλθον πάμπολλοι μ' ὑπόκλισιν βαθείαν,
Καὶ ἔλαβον συγχώρησιν, κ' εἰς ὅλα ἀμνηστείαν...
Ὅτι δὲ σὺ ἐδῶ κοντὰ εὗρίσκεσαι γνωρίζων,
Κ' ὅτι θὰ ἔλθῃς πρὸς αὐτὸν πρὸ ἡμερῶν ἐλπίζων,
Δὲν ἄφησε τὸ στράτευμα....

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἀρκεῖ καταλαμβάνω

Ἀφ' ὅσα μὲ ὠμίλησες δὲν θέλω παραπάνω.

Ἦταν ὁ λόγος τὴν τιμὴν τῶν ἀκουόντων βλάβη,
 Ὁ λέγων πρέπει στής σιγῆς τὸν τάφον νὰ τὸν θάπτῃ.
 Ἦξευρε δὲ τοὺς λόγους σου πῶς μόνον ἂν ἀκούω,
 Κατὰ τῶν καθηκόντων μου τῶν ἱερῶν προσκρούω.

ΚΑΡΑΜΕΙΜΕΤΗΣ.

Νὰ τελειώσω ἄφες με ὅλην τὴν ὀμιλίαν,
 Σ' ὀρκίζω εἰς ἐκείνην μας τὴν παλαιὰν φιλίαν...
 Αὐτὸς σὲ ὑπεραγαπᾷ, κ' ἀνίσως μὲ ἀκούσης,
 Καὶ εἰς τὰ χρέη σου αὐτὰ προσῶς δὲν θὰ προσκρούσης,
 Καὶ ἐνταυτῷ τὸ ἔθνος σου πολὺ θὰ ὠφελήσης,
 Διότι τὴν φρικτὴν αὐτοῦ φθοράν θὰ ἐμποδίσῃς.
 Ἦ μήπως σὲ ἐξαπατᾷ τυφλῶς ἡ φιλαυτία,
 Καὶ ἱκανὴ σὲ φαίνεται ἡ χεὶρ σου ἡ ἀνδρεία; ...
 Ἀπόβαλε τὸ κάλυμμα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου,
 Ἰδὲ τὸν μέγαν κίνδυνον τῶν συμπατριωτῶν σου,
 Καὶ πλέον ἀποφάσισε στοὺς λόγους μου νὰ κλίνῃς,
 Ὡστε μεσάζων δι' αὐτοὺς σωτήριος νὰ γείνῃς.
 Ἦν ἐπινεύσης μάλιστα, ἐγὼ σὲ τάζω τώρα,
 Ὡς ἀπὸ μέρους τοῦ Πασσᾶ, λαμπρὰ, μεγάλα δῶρα.
 Θέ νὰ σὲ δώσῃ παρευθὺς τὸ πατρικὸν ψωμί σου,
 Οἱ θησαυροὶ τοῦ ἐνταυτῷ θὰ ᾔναι θησαυροὶ σου,
 Ὡς καπητάνος δυνατὸς ἀπ' ὅλους θὰ καλῇσαι,
 Καὶ ὡς σωτὴρ τοῦ ἔθνους σου θὰ ὑπερεπαινῇσαι.
 Τέλος, σὲ λέγω, ἂν πεισθῇς, ὅ,τι ἐπιθυμήσης
 Ἀμέσως ἀπὸ τὸν Πασσᾶν θεὸς νὰ τὸ ἀποκτήσης.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Αἶ! φθάνει Καραμεϊμέτ! εἰς μάτην κοπιάζεις,
 Εἰς μάτην τὴν καρδίαν μου νὰ φθείρης δοκιμάζεις!
 Ὅ,τι ἐγὼ ἐπιθυμῶ δὲν κρέματ' ἀπ' ἐσένα,
 Δὴν κρέματ' ἀπὸ τὸν Πασσᾶν γ' ἀποδοθῇ σ' ἐμένα.

Κρέματ' ἀπὸ τὴν τοῦ Θεοῦ εὐκταίαν εὐδοκίαν,
 Νὰ δώσῃ εἰς τὸ ἔθνος μου τὴν ἀνεξαρτησίαν.
 Τὰ ὅσα δὲ μὲ ἀριθμεῖς, δόξας, τιμὰς, βραβεῖα,
 Μὲ φαίνονται μικρότατα, οὐτιδανὰ, γελοῖα . . .
 Τί; Τὴν λαμπρὰν πατρίδα μου ἐγὼ νὰ τὴν πωλήσω,
 Καὶ δοῦλος, ὁ ἐλεύθερος ἐγὼ, νὰ καταντήσω;
 Αἰ! κάλλιον ν' ἀφανισθῶ, καὶ τὴν ζωὴν νὰ χάσω,
 Κάλλιον μὲ τὰς σάρκας μου τοὺς λύκους νὰ χορτάσω!..
 Ἄθλιε δοῦλε! ἀγνοεῖς πρὸς ποῖον ῥητορεύεις,
 Κ' ἔτι πρὸς ποῖον λέοντα τολμᾷς ν' ἀντιπαλεύης;
 Παλεύεις μὲ τὸν Μπότζαρη, υἱὸν Ἐλευθερίας,
 Κ' ἐκ γεννητῆς του ἄσπονδον ἐχθρὸν τῆς τυραννίας!..
 Ὑπαγε στὸν Αὐθέντην σου κ' εἶπέ μὲ παρρησίαν,
 Πῶς πόλεμος ἀκήρυκτος δὲν δέχεται πρεσβείαν,
 Πῶς ἂν τις ἄλλος, ἐκτὸς σοῦ, ἐδῶ μετ' ἀναιδείας
 Νὰ μὲ προβάλλῃ ἤρχετο προτάσεις παρομοίας,
 Βεβαίως ἦτον ἀρκετὸν, εὐθὺς ὅπου ἀρχίσῃ,
 Τὸ διψασμένον ξίφος μου τὸ αἷμά του νὰ χύσῃ,
 Καὶ πῶς, ἂν ἦναι δυνατὸς, καθὼς αὐτὸς πιστεύει,
 Τί καρτερεῖ, καὶ κατ' ἐμοῦ εὐθὺς δὲν ἐκστρατεύει; . . .
 Φοβούμενος μὴ νικηθῇ, ζητεῖ νὰ μ' ἀπατήσῃ,
 Καὶ νίκην τὴν ἀμφίβολον μὲ δόλον νὰ κερδίσῃ.
 Ὑπαγε.

ΚΑΡΑΜΕΙΜΕΤΗΣ.

Φεύγω παρευθὺς, πλὴν θὰ μετανοήσῃς,
 Καὶ τὴν περίστασιν αὐτὴν ματαίως θὰ ζητήσῃς. — (Φεύγει).

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

(Στρέφων πρὸς τὸ μέρος ὅθεν φεύγει ὁ πρέσβυς).
 Τί εἶπες; τί;

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἀνόητε ! θέλεις ἰδεῖ ἂν ζήσω . . .
 Ἄλλ' ἂν κατ' εὐτυχίαν σας ἀπόψε τελευτήσω,
 Θέλω σᾶς κάμει καὶ νεκρὸν, δειλοί, νὰ μὲ φοβῆσθε,
 Καὶ τὴν σκιάν μου τρέμοντες ὀπίσω νὰ κινῆσθε.

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ καὶ ΘΑΝΑΣΗΣ.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Πολύ, Θανάση, ἄργησες· τί ἔκαμες δέ ; λάλει,
 Κατώρθωσες τὴν γνώμην του αὐτὸς νὰ μεταβάλλῃ ;

ΘΑΝΑΣΗΣ.

Ἄν δύναται ἡ σφαῖρά μας τὴν τάξιν της ν' ἀλλάξῃ,
 Τότε κ' ἐκεῖνος δύναται ἴσως νὰ μεταλλάξῃ.
 Εἶν' ἄκαμπτos καὶ σταθερὸς εἰς τὴν ἀπόφασίν του,
 Καὶ ὅλος ἀναπόσπαστος ἀπὸ τὴν πρόληψίν του,
 Ὡστε κατεδαπάνησα τοὺς λόγους μου εἰς μάτην.
 Βαστάζων εἰς τὴν χεῖρά του ἐνὸς σφαγίου πλάτην,
 Ἐμάντευε τῆς μάχης μας φρικτὴν ἀποτυχίαν,
 Καὶ ὅλου τοῦ στρατεύματος φθορὰν πανολεθρίαν.
 Μνημα φρικτὸν μὲ ἔδειχεν εἰς ταύτην ἀνοιγμένον,
 Κ' ὅλον τὸν Ἀῶν ἔβλεπεν ἐκεῖ ζωγραφισμένον.
 Κυριευθεῖς, ὡς φαίνεται, ὑπὸ ψυχρᾶς δειλίας
 Δίδει, ὡς ἀπὸ τρίποδος, μαντείας παρομοίας.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Τὸ μνημα, ἔπρεπε νὰ ᾿πῃς, ἐκεῖνο τ' ἀνοιγμένον
 Εἶν' τοῦ Πασσᾶ, καὶ τὸν ζητεῖ ἀπόψε φονευμένον . . .
 Πλὴν θέλω διὰ τοὺς λοιποὺς νὰ μὲ πληροφορήσης.
 Τί λέγουν τάχα; Τί φρονοῦν;

ΘΑΝΑΣΗΣ.

Καὶ πρέπει νὰ ᾿ρωτήσης;
 ᾿Αφ' ἧς στιγμῆς ἐπρόσταξες νὰ προετοιμασθῶσιν,
 ᾿Αμέσως καθωπλίσθησαν, καὶ σύμφωνοι βοῶσιν
 Πότε τὸ μεσονύκτιον αὐτὸ θὰ προσεγγίσῃ,
 Καὶ πότε ἡ τῆς σάλπιγγος φωνὴ θὲ ν' ἀντηχήσῃ.
 Τὸν δὲ Καλύβαν γενικῶς ὅλοι καταδικάζουν,
 Σουλιώτην δὲν τὸν δέχονται, Πέρσιν τὸν ὀνομάζουν.
 Κ' ὁ Μαυρογιάννης ἤθελεν εὐθὺς τὸν ἐξοπλίσῃ,
 ᾿Εὰν ὁ Ζέρβας ὁ τυχὺς τὸν ἤθελεν ἀφήσῃ.
 »Εἶναι αἰσχρὸν (ἐφώναξε) νὰ ἦναι ὀπλισμένος,
 »Ὁ ἀπὸ ἄτιμον καπνὸν δειλίας χαυνωμένος,
 »Καὶ μ' ὅπλων τὴν ἐπίδειξιν, μὲ τ' ὄνομα Σουλιώτης,
 »Τὸν κόσμον νὰ ἐξαπατᾷ ὅτ' εἶναι στρατιώτης.»

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Καὶ ὁ Καλύβας πρὸς αὐτὸν τί ἔλεγεν;

ΘΑΝΑΣ.

᾿Αν ζήσης,

Εἶπε, μετὰ τὸν πόλεμον, ἐλθὲ νὰ μ' ὀμιλήσης.

Καὶ ἔπειτ' ἀνεχώρησε τὴν κεφαλὴν του σείων,

Βαρυστενάζων ἐκ ψυχῆς καὶ ἐνταυτῷ δακρύων . . .

᾿Αλλὰ δι' ἓνα οἱ πολλοὶ δὲν θὰ ἐμποδισθῶμεν,

Πρόσταξε, ὅταν ἀγαπᾷς, καὶ παρευθὺς ὀρμῶμεν.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἦ προσταγή θέλει δοθῇ, δόποταν ἔλθ' ἡ ὥρα·
Τοὺς ὑπολοίπους δ' ὕπαγε νὰ ἀνταμώσης τώρα,
Νὰ τοὺς εἰπῇς ἐκ μέρους μου, νὰ μὴ τὸ λησμονήσουν,
Ὅτι μὲ ὑπεσχέθησαν μαζὶ μου νὰ κινήσουν.
Τὸν δὲ **Καλύβαν** παντελῶς νὰ μὴ καταδεχθῶσιν,
Κ' ὡς ἄτιμον εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μὴ τὸν χαιρετῶσιν
Ἐγὼ, κατὰ τὸ σύνηδες, ὑπάγω στὴν σκηνήν μου,
Νὰ κάμω πρὸς τὸν Ὑψιστον Θεὸν τὴν προσευχήν μου,
Νὰ δεηθῶ τὰ ὄπλα μας πάλιν νὰ εὐλογήσῃ,
Καὶ νίκην κατὰ τῶν ἐχθρῶν λαμπράν νὰ μᾶς χαρίσῃ.

ΣΚΗΝΗ! 5'.**ΘΑΝΑΣΗΣ.**

Ὑπαγε, ἥρωα λαμπρέ, καὶ κάμ' ὅ,τι θελήσῃς.
Εἴθε ὑπὲρ τοῦ ἔθνους σου ἐπὶ πολὺ νὰ ζήσῃς!
Πρόσταξε τὴν ἐκτέλεσιν διὰ τὸ σχέδιόν σου,
Καὶ θὰ μᾶς εὖρης ἅπαντας ἀξιούς τῶν σκοπῶν σου.
Διότι ὅλ' εἰς τὴν αὐτὴν πατρίδα γεννημένοι,
Καὶ μὲ τὸν τρόπον τὸν αὐτὸν σκληρῶς ἀναθραμμένοι,
Ἀνίσως εἰς τὰς ἀρετὰς δὲν εἴμεθ' ὅμοιοί σου,
Εἴμεθα ὅμως μιμηταὶ γενναῖοι καὶ ἀξιοί σου.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.**ΘΑΝΑΣΗΣ, ΚΟΥΤΖΟΝΙΚΑΣ, ΖΕΡΒΑΣ, ΣΤΑΤΙΩΤΑΙ.****ΚΟΥΤΖΑΝΙΚΑΣ.**

Φίλε! ποῦ εἶν' ὁ Ἀρχηγός; ἡ ὥρα πλησιάζει,
Καὶ ὁ **Καλύβας** τὸν σκοπὸν τελείως δὲν ἀλλάζει.

Τί μέλλομεν νὰ κάμωμεν ;

ΘΑΝΑΣΗΣ.

Ἀκούσατέ με, φίλοι,
 Τῆς ἀνεξαρτησίας μας τεθρυλλημένοι στῦλοι !
 Ὁ Ἀρχηγός μας ὁ λαμπρὸς ἐπῆγε στὴν σκηνὴν του,
 Νὰ κάμῃ πρὸς τὸν Ὑψιστον Θεὸν τὴν προσευχὴν του·
 (Ὡς συνειθίζει πάντοτε ὁπότεν ἐκστρατεύῃ
 Ὑπὲρ τῆς νίκης τὸν Θεὸν θερμῶς νὰ ἱκετεύῃ).
 Μ' ἐπρόσταξε δ' ἀναχωρῶν, εὐθὺς νὰ σᾶς ζητήσω,
 Τὴν πρὸς αὐτὸν ὑπόσχεσιν νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω.
 Τὸν δὲ Καλύβαν παντελῶς νὰ μὴ τὸν ὀμιλήτε
 ἀλλ' ὡς προδότην χαμερπῇ νὰ τὸν καταφρονῇτε.
 Τί δέ ; ἂν ἓνας ἔλλειψεν ἐκ τῶν τριακοσίων,
 Πρέπει νὰ ἀναβάλωμεν τὸ σχέδιον τὸ θεῖον ;
 Πρέπει ἡμεῖς ἀπόγονοι τῶν εὐκλεῶν Ἑλλήνων
 Νὰ ἔχωμεν φρονήματα ἀνάξια ἐκείνων ;
 Πρέπει δι' ἓνα μοναχὸν νὰ παρεμποδισθῶμεν,
 Κ' ἐπάνωθέν μας τὸν ἐχθρὸν ἐξαίφνης νὰ ἰδῶμεν
 Καταπατοῦντα ἀσεβῶς τοὺς τῆς Ἑλλάδος τόπους,
 Καὶ πράττοντα ὑβριστικῶς θελήσεις ἀπανθρώπους ;
 Ὁχι δέ ἓνας, ἀλλὰ τρεῖς τῶν Λακεδαιμονίων
 Στάς Θερμοπύλας ἔλλειψαν ἐκ τῶν Τριακοσίων·
 Καὶ μ' ὅλον τοῦτο σταθεροὶ οἱ ἄλλοι στὸν σκοπόν των,
 Ποσῶς δὲν ὀλιγόστευσαν τὸν ἐνθουσιασμόν των,
 Ἀλλ' ἄτρομοι, τὰ ξίφη των κρατοῦντες εἰς τὰς χεῖρας,
 Τῆς αἰωνίου δόξης των ἠγέωξαν τὰς θύρας.
 Οἱ λειποτάκται δ' ἔπειτα ἀπ' ὅλους ὑβρισμένοι,
 Κ' ἐκ τῆς λαμπρᾶς πατρίδος των αἰσχρῶς ἐξωρισμένοι,
 Τοῦ ἀβιώτου βίου των κατέκοψαν τὸ νῆμα,
 Καὶ ἄτιμοι κατέβησαν αὐτόχειρες στὸ μνήμα.

ΚΟΥΤΖΟΝΙΚΑΣ.

Καὶ ποῖος εἶπεν ἐξ ἡμῶν νὰ παρεμποδισθῶμεν,
 Ἐνῶ κοινῶς τὴν προσταγὴν ὡς ἔλαφοι διψῶμεν;
 Ἄς λείψῃ ὁ οὐτιδανὸς, καὶ εἴθε μὴν ἀργήσῃ
 Ὁ Ὑψιστος Πατὴρ ἡμῶν νὰ τὸν καταφλογήσῃ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ. Ἀμήν!

Χρείαν δὲν ἔχομεν τριαύτης βοηθείας,
 Ἀπ' ἄνθρωπον νεκρούμενον ὑπὸ αἰσχροῦς δειλίας.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ. Ὁχι.

Ἄν ἓνα δάκτυλον ἔλλειψ' ἀπὸ τὸ σῶμα,
 Εἶναι αἰσχρὸν νὰ νεκρωθῇ, νὰ καταντήσῃ πτῶμα.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ. Αἰσχρὸν!

ΚΟΥΤΖΟΝΙΚΑΣ.

Ὅλοι λοιπὸν ἡμεῖς, ἡ ὥρα ὡς ἐγγίση,
 Καὶ τὴν φωνὴν τοῦ Ἄρεως ἡ σάλπιγξ ἀντηχήσῃ,
 Θ' ἀκολουθῶμεν ἄτρομοι τοῦ Ἀρχηγοῦ τὸ βῆμα,
 Πρόθυμοι νὰ κατέλθωμεν μαζῇ του κ' εἰς τὸ μνῆμα.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ. Ναί, κ' εἰς τὸ μνῆμα.

ΚΟΥΤΖΟΝΙΚΑΣ.

Τώρα δὲ καθεὶς μας ἄς κινήσῃ,
 Μὲ τοὺς γενναίους φίλους του διὰ νὰ συνδειπνήσῃ.

ΘΑΝΑΣΗΣ.

Ὁχι· ἀπόψε ὅλοι μας ἐδῶ κοινῶς δειπνοῦμεν,
 Καὶ ἔπειτα στὰ χρέη μας τὰ ἱερὰ κινουῦμεν . . .
 Φέρε μικρὲ νὰ φάγωμεν φέρε μας, καὶ πεινοῦμεν,
 Φέρε μας καὶ γλυκὸ κρασί, καὶ κέρνα μας νὰ πιοῦμεν.
 Κόψατε δάφνας, ἀδελφοί, καὶ φύλλα καὶ μυρσίνας,
 Κ' ἀντὶ τραπέζης στρώσατε ἐδῶ ἐμπρὸς ἐκείνας . . .

Καθῆστε παλληκάρια μου . . . Ὁ Μαυρογιάννης ὁμῶς
Πρέπει νὰ κόψῃ τὸ ψητὸν ὡς μέγας ἀνατόμος.
Εὖγε ! καλὰ τὸ ἔκοψες· συναδελφοί ἄς τρῶμεν.

ΚΟΥΤΖΟΝΙΚΑΣ.

Ἴδου κ' ἡ πλάτη.

ΘΑΝΑΣΗΣ.

Ἄφες την.

ΚΟΥΤΖΟΝΙΚΑΣ.

Ὅχι, ἄς τὴν ἰδῶμεν.

Μνημα φρικτόν !

ΘΑΝΑΣΗΣ.

ὦ ἄφες την, καὶ τίνος εἶναι ἄλλου,
Παρὰ ἐκείνου τοῦ Πασσᾶ ἀνδρείου καὶ μεγάλου ;

Ἐδίψασα· ποῦν' τὸ κρασί ; κέρνα μωρέ, ἄς πιοῦμεν,

Καὶ μετ' ὀλίγον αἵματα τυραννικὰ ῥοφοῦμεν.

Πίνω εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ,

Τοῦ τε Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ,

Καὶ Πνεύματος Ἁγίου,

Ὅστις παντοῦ εἶναι παρὼν,

Καὶ τὰ παρόντα θεωρῶν

Ἐξ ὕψους οὐρανόυ !

Πίνω καὶ τὸν παρακαλῶ

Ν' ἀκούσῃ ὅσα ὁμιλῶ,

Καὶ νὰ κατευδοκῇ,

Τὸ σχέδιόν μας τὸ λαμπρὸν

Μ' ἓνα του νεῦμα ἱερὸν

Νὰ ἐπιβοηθήσῃ !

Τὸ ἔθνος μας νὰ σπλαγχνισθῇ,

Ποῦ κινδυνεύει νὰ σβεσθῇ

Ἀπ' ἀσεβεῖς ἐχθρούς του,

Οἵτινες σφάζουν τοὺς πιστοὺς

Λαοὺς του τοὺς ἀγαπητοὺς,

Καὶ καίουν τοὺς ναοὺς του !

ΖΕΡΒΑΣ.

Πίνω κ' ἐγὼ εἰς τ' Ἀρχηγοῦ,

Καὶ τοῦ καλοῦ μας ὁδηγοῦ

Τὴν δόξαν καὶ ὑγείαν

Καὶ τοῦ σχεδίου του αὐτοῦ,

Τοῦ θαυμαστοῦ κ' ἐπαινετοῦ

Εὐχομ' ἐπιτυχίαν.

Εἶθε ὁ ἥρωας μας αὐτός,

Ὁ τοῦ Σουλίου Ἀετός,

Χρόνους πολλοὺς νὰ ζήσῃ,

Καὶ τοὺς ἐχθροὺς νὰ πολεμᾷ,

Καὶ τὴν πατρίδα νὰ τιμᾷ,

Κ' ἡμᾶς νὰ εὐτυχίσῃ !

ΚΟΥΤΖΟΝΙΚΑΣ.

Πίνω κ' ἐγὼ 'ς τῶν Σουλιωτῶν,

Τῶν ἀληθῶν στρατιωτῶν

Τὴν δόξαν κ' εὐτυχίαν,

Οἵτινες μᾶς ἀκολουθοῦν,

Καὶ τίποτ' ἄλλο δέν ποθοῦν,

Εἰμὴ ἐχθρῶν θυσίαν !

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ.

Πίνομεν τώρα καὶ ἡμεῖς

Ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τιμῆς,

Τοῦ Ἀρχηγοῦ μας πρῶτον,

Καὶ ἐπευχόμεθα κοινῶς

Νὰ εὐτυχῇ παντοτινῶς

Εἰς τῶν μαχῶν τὸν κρότον

Νὰ χύνη τρόμον πανικόν
 Εἰς τὸν στρατὸν τὸν ἐχθρικόν,
 Τὸ ὄνομά του μόνον,
 Ἡ παρουσία του φθορὰν
 Νὰ ἐπιφέρῃ τρομεράν,
 Καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ φόνου!
 Καὶ δεύτερον ᾿ς τῶν σεβαστῶν
 Καπητανέων μας αὐτῶν
 Τὴν δόξαν καὶ ὑγείαν,
 Οἷτινες πάντα προσπαθοῦν
 Μ' ἐκεῖνον νὰ ὁμοιωθοῦν
 Εἰς φρόνησιν καὶ ἀνδρίαν!
 Καὶ ἐπευχόμεθα κοινῶς
 Ν' ἀκολουθοῦν παντοτινῶς
 Τοῦ Ἀρχηγοῦ τὸ βῆμα,
 Νὰ ᾗν' ἀχώριστ' ἀπ' αὐτὸν
 Ἐν ὅσῳ ζοῦν· καὶ εἰ δυνατόν
 Καὶ εἰς αὐτὸ τὸ μνημῆα!

ΘΑΝΑΣΗΣ.

Εὖγέ σας, τέκνα! . . . δὸς μωρέ,
 Δός με τὴν πλόσχαν μου, μικρέ,
 Νὰ πιῶ εἰς τὴν ὑγείαν
 Αὐτῶν μας τῶν στρατιωτῶν,
 Τῶν ἀτρομήτων Σουλιωτῶν
 Τὴν ἄκραν εὐτυχίαν . . .
 Πίνω, παιδιὰ μου! καὶ λοιπὸν
 Σᾶς εὐχομαι καλὸν καρπὸν
 Ἐκ τῆς νυκτομαχίας,
 Πρῶτον τὴν νίκην τὴν λαμπράν,

Μὲ τῶν ἐχθρῶν μας τὴν φθοράν,
Κ' εἶτα πλουσίας λείας.

Ἄλλ' ἂν κάνεις ἀπὸ ἡμᾶς
Τοῦ Ἀρχηγοῦ μας τὰς δρμὰς
Δὲν παρακολουθήση,
Νὰ ᾔηται ἄτιμος.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ. Ἀμήν !!

ΘΑΝΑΣΗΣ.

Ἐθνοκατάρατος.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ. Ἀμήν !!

ΘΑΝΑΣΗΣ.

Ἡ γῆ νὰ τὸν ροφήση.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ. Ἀμήν !!

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ Β'. ΠΡΑΞΕΩΣ.

ΠΡΑΞΙΣ Γ'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἐν βῆμα λείπει, καὶ αὐτὸ εἶναι θανάτου βῆμα,
Καὶ μετὰ τοῦτο νικητὴς προβαίνω εἰς τὸ μνήμα!
Θανάτου φθόγγος μὲ καλεῖ· καὶ ἐπειδὴ θὰ πέσω,
Τὴν λύσσαν τῆς ῥομφαίας μου εἰς φόνους ἅς κορέσω...
Ὡ τῆς κλεινῆς Πατρίδος μας οὐτιδανοὶ δεσπότες,
Σεῖς τύραννοι, καὶ χαμερπεῖς τυράννων θιασῶται,
Ἀπόψε ὑπὸ κεραυνῶν ἀγρίων, σμερδαλέων,
Τριακοσίων Σουλιωτῶν, θ' ἀνατραπῆτε πλέον!
Ἀπόψε, ὡς οἱ ἄμετροι τῆς πεδιάδος στάχεις,
Σωροὶ σωρῶν θὰ πέσετε εἰς τοὺς σεισμοὺς τῆς μάχης,
Ἀπόψε εἰς τὴν μαύρην μου καὶ τελευταίαν ὥραν,
Τοῦ Ἄδου τὴν ἀπρόσιτον θὰ προσεγγίσω χώραν,
Ἀπὸ τὸν θάνατον αὐτὸν ξίφος δεινὸν θ' ἀρπάξω,
Τὰ δάση τῶν ταγμάτων σας θὰ ρίψω, θὰ πατάξω,
Κ' ἐν μέσῳ φόνων καὶ κλαγγῶν θὰ πέσω τελευταῖον,
Μὲ τὴν ἐσχάτην μου πνοὴν ἀναριθμήτους καίων!
Ἢ μήπως εἰς τὸ νεῦμά σας μὲ τὸν αὐχένα δοῦλον
Θὰ κλίνουν οἱ περικλεεῖς υἱοὶ τῶν Θρασυβούλων,
Καὶ ὑπὸ ἄλυσιν αἰσχροῦν θὲ ν' ἀναπέμπη γόον,
Τῶν ἀθανάτων ἢ σπορὰ τὸ ἔθνος τῶν Ἡρώων;
Ὅχι, δυνάσται χαμερπεῖς! Ἔς τὴν γῆν ἐν ὅσῳ πνέω,
Μ' ἐλευθερίας κεραυνοὺς τὰ στίφη σας θὰ καίω,
Καὶ ὅταν ἀποθάνω,
Τὰ ὅπλα μου θὰ μὲ ζητοῦν στὸν τάφον μου ἐπάνω...

Σεῖς βαρυκράχται λαίλαπες, Στρατάρχαι σμερδαλαῖοι,
 Καραῖσκάκαι φλογεροί, καὶ Μαυρομιχαλαῖοι,
 Σεῖς μὲ τὸν Τουρκοφάγον σας, καὶ μὲ τοὺς Τσαβελλαίους,
 Μὲ τοὺς Γρηζιώτας, τοὺς Ταγκλῆς καὶ τοὺς λαμπροὺς Γριβαίους,
 Τὰ διψασμένα ὅπλα μου ἀρπάσατε, καὶ τότε
 Μ' ἐκεῖνα τραῦμα ἔσχατον εἰς τοὺς τυράννους δότε !...
 Ἀθανασίας (*) ἦλιν, Θεέ χρυσανατέλλων
 Εἰς τῶν αἰώνων τὸ παρὸν, τὸ παρελθόν, καὶ μέλλον !
 Δὸς ἐν τῷ μέσῳ τῶν νεφῶν, ὡς τῆς Αὐγῆς ἡ πύλη
 Ἡ Δόξα τῆς Πατρίδος μας γελῶσα ν' ἀνατείλῃ,
 Καὶ εἰς βαθμίδας πορφυρᾶς ἀπὸ τυράννων φόνον,
 Μονάρχης Συνταγματικὸς ν' ἀνέλθῃ εἰς τὸν Θρόνον.
 ... Ἀναψε (**) πάλιν, Βασιλεῦ, τὰ φῶτα τῆς παιδείας,
 Εἰς τὸν Λαὸν τοῦ Ἀρεως, καὶ τῆς Ἐλευθερίας,
 Καὶ ἐμπνευσμένοι, πάροιστροι, μ' ἀρχαίας Μούσης χεῖλη,
 Οἱ εὐφραδεῖς Γεννάδιοι, οἱ Δοῦκαι, οἱ Βενθῦλοι
 Ἄς ἀναλύουν ἄτρομοι τοὺς λόγους τῶν Πλατῶνων,
 Τὴν λύσσαν τῶν Δημοσθενῶν, τὰς πράξεις τῶν Κιμῶνων,
 Καὶ μὲ βροντώδη κεραυνὸν ἐκφράσεων πυρίνων,
 Ἄς ἀνυψοῦν τὸ φρόνημα τῶν μαθητῶν-Ἑλλήνων !!
 Αὐτὰ, Θεέ μου, ἄς ἰδῶ πρὶν εἰς τὸν τάφον κλίνω,
 Καὶ τότε — Ἀλλ' ἂν σήμερον θυσία θεὸς νὰ γείνω,
 Θὰ πέσω φλόγας, καὶ βροντὰς, καὶ τρικυμίας χύνων,
 Καὶ τὴν βαρεῖαν πλάστιγγα τῆς Εἰμαρμένης κλίνων. (***)
 (Ὅρμᾳ νὰ φύγῃ δρομαίως).

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ καὶ ΘΑΝΑΣΗΣ.

ΘΑΝΑΣΗΣ.

ὦ Ἀρχηγέ ! ἀκράτητος μὲ πτέρυγας ἀνέμων
 Ἐφθασεν ἤδη καὶ ὁ Ταγκλῆς, ὁ Ἥρως τῶν πολέμων !

(*) Γονατίζει. (**) Ἀνίσταται, καὶ ἀποτείνεται πρὸς τὸν Βασιλέα, ὡς νὰ προβλέπῃ. (***) Ἡ μονωδία αὕτη συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γ. Παράσχου, διαφέρει ἀπὸ τὸ ὕφος τῆς λοιπῆς Τραγωδίας.

Εἰδήσεις φέρει ποθητάς, κ' ἐνῶ ἀνδρίαν πνέει,
Διὰ τῆς μάχης τὴν στιγμὴν ἐνθουσιᾷ καὶ καίει...
Ἀπόψε εἶναι καὶ αὐτὸς στὴν μάχην βοηθὸς μας.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ὅλα λοιπὸν εὐνοϊκὰ τὰ στέλλει ὁ Θεὸς μας.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ, ΘΑΝΑΣΗΣ, ΤΑΓΚΛΗΣ.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Καλῶς μᾶς ἦλθες, ὦ Ταγκλῆ, δμίλησε, τί νέον;

ΤΑΓΚΛΗΣ.

Τὸ ἔθνος σὲ ἀσπάζεται.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ἄς ἀποθάνω πλέον. (Δακρύει ἀπὸ χαράν.)

ΤΑΓΚΛΗΣ.

Ποῦ νὰ σὲ λέγω διὰ σὲ πόσα ἐκεῖ σαλπίζουν!

Σωτῆρα κ' ἐλευθερωτὴν τοῦ ἔθνους σὲ φημίζουν.

(Τὸν δίδει τὴν ἐπιστολήν).

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ (ἀναγινώσκει).

» Κατ' αὐτάς ἦλθεν ὁ Ταγκλῆς, καὶ ἡ ἀναφορά σου,

» Καὶ ἐπαρτηρήθησαν τὰ δικαιώματά σου!

» Ὑπάγε, Μάρκε φλογερὲ, καὶ κάμ' ὅ,τι θελήσῃς,

» Κ' ἐλπίζομεν τὸ ἔθνος σου ἐκ νέου νὰ τιμήσῃς...

» Λάβε δὲ τώρα, ἥρωα, ἐν πλοῖον φορτωμένον

» Ἀπὸ πολεμεφόδια, μὲ τὸν Ταγκλῆν σταλμένον,

» Κατόπιν δὲ θὰ φθάσωσι στρατάρχαι θαρσαλαῖοι,

» Τυραννοκτόνοι ἄετοί, οἱ Μαυρομιχαλαῖοι,

» Καὶ μετ' αὐτῶν θὰ τειναχθῇ, ὡς θάνατος παμφάγος,

» Ὁ ἄτρομος Νικηταρᾶς, ὁ μέγας Τουρκοφάγος,

» Καὶ ὁ Σισίνης ὁ κλεινὸς, καὶ τόσοι ἄλλοι πάλιν,

» Εἰς τῆς ἀνίσου πάλης μας ἀκμάζοντες τὴν ζάλην...

» Ἀνάγνωσον τὸ γράμμα μας (ἂν πρόσφορον τὸ κρίνῃς)

» Εἰς τὸν ἀνδρεῖόν σου στρατὸν, γιὰ νὰ τὸν ἐνθαφρύνῃς.

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ καὶ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Γραμματικέ, εἶναι καιρὸς ἡ σάλπιγξ ν' ἀντηχήσῃ·
Τρέξαι, εἰπὲ τὸν σαλπιγκτὴν ἀμέσως νὰ ἀρχίσῃ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Μετὰ χαρᾶς.

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

ὦ Θάνατε ! ἐλθέ λοιπὸν μαζῇ μου,
Ἄν ἔρμαιόν σου γίνεται ἀπόψε ἡ ζωὴ μου !
Κ' ἂν (ὥς ἡ πλάτῃ μ' ἐδείξεν) ἀφεύκτως θ' ἀποθάνω,
Ἀγριωμένος κάθησε 'ς τὴν σπάθην μου ἐπάνω !
Θέλω, ἂν ᾔῃαι ἀφευκτον ὅτι θὰ τελευτήσω,
Μ' ἀπείρους ὅτι ἔρχομαι 'ς τὸν Ἅδην νὰ μηνύσω . . .
Σὺ δέ, ὦ ξίφος κοπτερὸν, ὅποῦ τοσοῦτον χρόνον
Μ' ἐτίμας καὶ μ' ἐδόξαζες μὲ τῶν ἐχθρῶν τὸν φόνον,
Ἀπόψε περισσότερον ἀπόψε τίμησέ με·
Νεκρὸν μὲν, ὅμως ἔνδοξον, λαμπρὸν παραίτησέ με
Ἐξηπλωμένον ἄνωθεν τῶν ἐχθρικῶν πτωμάτων,
Καὶ πλέοντα εἰς χεῖμαρρόν τυραννικῶν αἱμάτων ! . . .
Εἴθε νὰ σ' ᾔῃ ἐπωφελής, Πατρίς μου σεβασμία,
Καθὼς σέ ᾔτον ἡ ζωὴ, κ' αὐτὴ μου ἡ θυσία !
Εἴθε ἐμὲ μιμούμενοι ὅλ' οἱ ὁμογενεῖς μου,
Νὰ ᾔῃαι πάντα πρόθυμοι 'ς τὰς χρείας σου, πατρίς μου,

Νὰ ρίπτουν τὴν πανώλεθρον ὄφρ' ὦν τῆς τυραννίας,
 Καὶ μετ' αὐτῆς νὰ πίπτωσιν ὑπὲρ ἐλευθερίας !
 Κ' ἂν μεταξὺ κανένας τῶν τυραννικῶν φρονήσῃ,
 Ὁ γαλανὸς σου οὐρανὸς ν' ἀστράψῃ, νὰ βροντήσῃ,
 Καὶ μὲ φρικώδη κεραυνὸν πετῶντ' ἀπὸ τὰ ὕψη
 Εἰς τῶν Ταρτάρων τὴν σιγὴν ἀγρίως νὰ τὸν ρίψῃ·
 Καὶ τῶν ἀνέμων αἱ πνοαὶ βιαίως νὰ φυσήσουν,
 Τὴν τέφραν τοῦ ν' ἄρπάσωσι, νὰ τὴν διασκορπίσουν,
 Καὶ ἄλλο πλέον ἀπ' αὐτὸν ἐνταῦθα νὰ μὴ μείνῃ,
 Εἰμὴ αἰσχροῦ ὀνόματος αἰσχίστη καταισχύνῃ.

ΣΚΗΝΗ 5'.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ, ΤΑΓΚΛΗΣ, ΘΑΝΑΣΗΣ, ΚΟΥΤΖΟΝΙΚΑΣ,
 ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ, ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ.

ΘΑΝΑΣΗΣ.

Ἴδου ἡμεῖς, ὦ Ἀρχηγέ, λοιπὸν ἐτοιμασμένοι,
 Εἰς νίκην ἢ εἰς θάνατον εἵμεθα ὠρισμένοι.
 Εἰς τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, ἐφθάσαμεν δρομαίως,
 Διὰ ν' ἀκολουθήσωμεν τὸ βῆμά σου γενναίως.
 Οἱ Ἕλληνές μας ἔτοιμοι ἐν νεῦμά σου προσμένουν·
 Πάλιν ἐμπρὸς ὡς Λέοντα νὰ σὲ ἴδουν ἀσθμαίνουν,
 Καὶ πάλιν τὴν ἀνδρίαν τῶν θά δείξουν τὴν μεγάλην.
 Ὁδήγησόν μας, Ἀρχηγέ, ὅπου γνωρίζεις πάλιν.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Γνωρίζω τὴν μεγάλην σας ἀνέκαθεν καρδίαν,
 Κ' ἐκ πείρας χρόνων εἴκοσι τὴν τόσῃν σας ἀνδρίαν,

Καὶ οὔτε καν φαντάζομαι, ὁ κόσμος ἂν χαλασῇ,
Τῶν Σουλιωτῶν τὸ φρόνημα δειλία νὰ δαμάσῃ. . . .
Ἐμπρὸς λοιπὸν, ὦ Ἥρωες, ἅς δράμωμεν καὶ πάλιν,
Εἰς τοὺς ἐχθροὺς νὰ φέρωμεν θανάτου μαύρην ζάλην,
Καὶ μὲ τὰ ξίφη τὰ γυμνὰ εἰς τὰς γυμνάς μας χεῖρας,
Τὴν ψῆφον νὰ βιάσωμεν ἀδυσωπῆτος μοίρας!

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Πρέπει κ' ἐδῶ, ὦ Ἀρχηγέ, μίαν φρουρὰν ν' ἀφήσῃς·
Ἄν θέλῃς, πρόσταξε.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Λοιπὸν, σὺ Ζέρβα, νὰ καθίσῃς.

ΖΕΡΒΑΣ.

Ὅχι· κανεῖς ἀπὸ ἡμᾶς, κανεῖς δὲν ἀπομένει·
Νὰ σὲ ἀκολουθήσωμεν εἴμεθα ὠρκισμένοι.
Ἄς μείνῃ ὁ Γραμματικός.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Καὶ μόνος μου νὰ μείνω;

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Δέκα Σουλιώτας βοηθοὺς, Γραμματικέ, σ' ἀφίνω.

ΚΟΥΤΖΟΝΙΚΑΣ.

Κανεῖς ἐκ τῶν στρατιωτῶν, κανεῖς δὲν ἀπομένει·
Εἶναι κ' ἐκεῖνοι, Ἀρχηγέ, ἐπίσης ὠρκισμένοι.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Μόνος λοιπὸν, ὡς βλέπομεν, Γραμματικέ θὰ μείνῃς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Προθύμως, ὅταν εὐλογον κ' ἐπάναγκες τὸ κρίνης.

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Προβαίνετε, συναδελφοί ! μὲ τάξιν κ' ἡσυχίαν,
Ἀπόψε τὴν συνήθη σας νὰ δείξετε ἀνδρίαν . . .
Εἰς τῶν τυράννων τοὺς σωροὺς κατὰ τὸ Καρπενῆσι,
Ἀγρίως ὁ καθεὶς ἡμῶν ὡς Λέων ἄς ὀρμήσῃ,
Καὶ ἂν ἐμπρὸς τὸν θάνατον νὰ εὐρωμεν συμπέσῃ,
Ἄς τὸν καταναγκάσωμεν εἰς τοὺς ἐχθροὺς νὰ πέσῃ !
Ἡ δὲ Εὐρώπη ἐκθαμβος ἄς μάθῃ ἄς γνωρίσῃ,
Πῶς Λεωνίδας ἡ Ἑλλάς γεννᾷ, ὅταν θελήσῃ . . .
Προβαίνετε . . . Γραμματικέ, ὑγίαινε, σ' ἀφίνω . . .
Πατρίς Ἑλλάς ! αἶμα ζητεῖς ; ἰδοὺ τὸ αἶμα χύνω !
(φεύγουν ὁρμαῖοι).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Πικρὸς ἀποχαιρετισμὸς, καὶ εἰς ἐμὲ ὑγεία . . . !
Χωρὶς ἐσένα, Ἥρωα, εἶναι πολὺ βαρεῖα !!
Αἰ", καὶ νὰ ἦτον δυνατὸν τὸ στῆθος μου νὰ σχίσῃς,
Καὶ ν' ἀναγνώσῃς εἰς αὐτὸ τὰς πρὸς ἐσέ μου κλίσεις !
Ζῶ εἰς τὴν γῆν ἐν ὅσῳ ζῆς, κ' ἂν σήμερον σέ χάνω,
Καὶ εἰς τοῦ Ἄδου τὴν ὁδὸν πετῶ καὶ σέ προφθάνω . . .
Πλὴν τρέξε τρέξε, Ἥρωα, εἰς τῆς τιμῆς τὸν δρόμον,
Τὴν προσταγὴν τοῦ ἔθνους σου ἀκολουθῶν ὡς νόμον,

Καὶ εἶθε ὁ ἀθάνατος Πατὴρ νὰ εὐδοκήσῃ
Νίκην ἀπόψε ἔνδοξον, λαμπρὰν νὰ σὲ χαρίσῃ,
Καὶ ἀνταμείβων δι' αὐτῆς τὰς θείας ἀρετάς σου,
Ὅλους τοὺς ἀντιζήλους σου νὰ κάμῃ μιμητάς σου !
Εἶθε αἱ χεῖρές μου αὐταὶ νὰ στέψουν Ἀρχηγέ μου . . .
Ἀλλὰ τί κρότος ! ὦ Θεέ ! εἶναι βοή πολέμου . . .
Τίς ἔρχεται ;

ΣΚΗΝΗ Η΄.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ, ΧΡΥΣΗ, ΔΕΣΠΩ, καὶ Εἰς
ΨΥΧΟΥΙΟΣ.

ΔΕΣΠΩ.

Γραμματικέ !

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Δέσπω, λοιπὸν σὺ εἶσαι ;

Σὺ εἶσαι Καπητάνισσα ; ποῦ τρέχεις ; ποῦ κινεῖσαι ;

Τί θέλετε ;

ΧΡΥΣΗ.

Γραμματικέ, ποῦ εἶν' ὁ σύζυγός μου ;

Ποῦ εἶναι ; λέγε . . .

ΔΕΣΠΩ.

Λάλησε, ποῦ εἶν' ὁ ἀδελφός μου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Τὴν ὥραν ταύτην κατ' ἐχθρῶν μὲ ἐκλεκτοὺς, ἀνδρείους
Σουλιώτας ἐξεκίνησε σχεδὸν τριακοσίους,

Νὰ ἐπιπέσῃ κατ' ἐχθρῶν ὡς Λεωνίδας νέος,
 Καὶ τὴν κλεινὴν Πατρίδα μας νὰ σώσῃ θαρράλαίως . . .
 Ἡ μάχη ἤδη μαίνεται: ἀκούεται ὁ κρότος,
 Κ' αἱ σπάθαι τῶν ἀστράπτουσιν εἰς τὸ ζοφῶδες σκότος !
 Τὸ σχέδιον, ὡς θαυμαστὸν, μὲ κάμνει νὰ ἐλπίσω,
 Πῶς νικητὴν τὸν Ἡρώα θὰ ἴδωμεν ὀπίσω
 Πλὴν σεῖς ἐδῶ μεσάνυχτα τί τάχα ; τί ζητεῖτε,
 Καὶ μόναι, μ' ἓνα ψυχουῖον ἀτάκτως προχωρεῖτε ;
 Τοιαύτην ὥραν ἐξυπνοὶ, καὶ ἔνοπλοι μὲ βίαν
 Τί εἶναι ; τί σᾶς τυραννεῖ ; εἰπέτε τὴν αἰτίαν.

ΧΡΥΣΗ.

Ἐν ὄνειρον, Γραμματικέ, φρικτὸν τῇ ἀληθείᾳ
 Ἔως ἐδῶ τὸ βῆμά μας ὠδήγησεν ἐν βίᾳ.
 ὦ οὐρανέ ! τί ὄνειρον ! ὅταν τὸ ἐνθυμοῦμαι,
 Τρέμω, καταταράττομαι, σχεδὸν ἀπονεκροῦμαι ! . . .
 Τὸν σύζυγόν μου, (ὦ Θεέ ! ποτὲ μὴ τὸ θελήσης,
 Ἀώρως χήραν μ' ὀρφανὰ μικρὰ νὰ μὲ ἀφήσης !)
 Τὸν σύζυγόν μου ἢ πτωχὴ εἶδον ψυχορραγοῦντα
 Εἰς τὰς ἀγκάλας Ἑλλήνος, κ' ἐμὲ ἀναζητοῦντα !
 Ἡ κεφαλὴ τοῦ κλίνουσα ὠχρὰ, καθημαγμένη
 Ἐκ τῆς βαμμένης κόμης τοῦ ἦτον στεφανωμένη,
 » Ποῦ εἶσαι τώρα (ἔλεγε τραυλίζων) σύζυγέ μου,
 » Νὰ σὲ δοθοῦν αἱ ἔσχαται, πικραὶ διαταγαί μου ;
 » Ποῦ εἶσαι . . . » Καὶ ἐξύπνησα : « Δέσπω » μὲ βίαν κράζω,
 Κ' ἐκείνη ἐξυπνῇ ! ὠχρὰ ! » Τί ἔχεις ; » τὴν φωνάζω,
 » Τί ἔπαθες ; δὲν ὀμιλεῖς ; » Κ' αὐτὴ μὲ διηγεῖται
 Πῶς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σκληροῦ ὀνείρου ἐνοχλεῖται !
 Ἰδὲ λοιπὸν, Γραμματικέ, ἂν ἔπρεπε ν' ἀργῶμεν,
 Ἡ πτερωταὶ νὰ τρέξωμεν, κ' ἐδῶ νὰ εὐρεθῶμεν

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Νὰ, πάλιν μὲ τὰ ὄνειρα παράλογοι συγχύσεις !
 Πότε, Κυρία, τὰ μικρὰ φρονήματα θ' ἀφήσης ;
 Δὲν σ' εἶπα χίλιαις φοραῖς τοιαῦτα μὴ πιστεύης,
 Καὶ τὰς ὥραίᾳς σου στιγμὰς ἀδίκως φαρμακεύεις ;...
 Ὁ ἓνας μὲ τὰ ὄνειρα, ὁ ἄλλος μὲ τὴν πλάτην
 Τὴν κεφαλὴν μ' ἐκάματε δεισιδαιμονεστάτην !...
 Ὁ Σύζυγός σου πολεμεῖ, καὶ πολεμεῖ ὡς Λέων,
 Κ' ὡς Λέων σχίζει τοὺς ἐχθροὺς ὀργὴν καὶ λύσσαν πνέων,
 Καὶ μετ' ὀλίγον νικητὴς ἐδῶ πετῶν θὰ στρέψη,
 Μὲ δάφνην ὑπερήφανον τὴν κεφαλὴν νὰ στέψη.
 Ὅθεν ὀπίσω στρέψατε, ἂν θέλετε, κ' αἱ δύο,
 Κ' ἐγὼ, κατὰ τὸ σύνηθες, τὴν νίκην σᾶς μηνύω.

ΔΕΣΠΩ.

Ὅχι· 'ς τὴν μάχην καὶ ἡμεῖς θὰ τρέξωμεν ταχέως,
 Καὶ θὰ συμπολεμήσωμεν πλησίον τοῦ γενναίως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Σεῖς εἰς τὴν μάχην !

ΧΡΥΣΗ.

Πῶς λοιπὸν ; ... Δὲν ἔχομεν ὁμοίαν,
 Ὡς τόσαι Ἡρωίδες μας Σουλιώτισσαι, καρδίαν ;...
 Ἡ' εἰς τὸ θῆλυ τρομερὰ δεινῶν αἱμάτων θεά,
 Ἐξ ἐναντίας εἰς ἡμᾶς εἶναι τερπνὴ, εὐκταία.
 Σουλιώτισσαι δὲν ὥρμησαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς πολλάκις,
 Καὶ μετὰ δόξης ἔστρεψαν νικήσασαι τοσάκις ;
 Κ' ἡμεῖς λοιπὸν θὰ τρέξωμεν, καὶ πλεόν ἢ νικῶμεν,
 Ἡ μετ' ἐκείνου σφάζουσαι γενναίως τελευτῶμεν.
 Ποῦ εἶν' ὁ δρόμος ; δεῖξέ μας :

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Δέν γείνεται, σᾶς λέγω·

Θά ὀργισθῇ ὁ Ἀρχηγός· ἰδοὺ σᾶς τὸ προλέγω

Ποῦ πρῶτον, ἂν ὑπάγετε, ὁ Ἀρχηγός νὰ δράμῃ ;

Τί πρῶτον νὰ παρατηρῇ, καὶ τί πρῶτον νὰ κάμῃ ;

Νὰ πολεμῇ μὲ τοὺς ἐχθρούς ; Ἐσᾶς νὰ προφυλάττῃ ;

Νὰ διοικῇ τὸ στράτευμα ; τοὺς ἄλλους νὰ ταραττῇ ; . . .

Θά κάμετε, σᾶς βεβαιῶ, τὸ σχέδιον νὰ χάσῃ,

Καὶ ἀντὶ νίκης, τρομεράν ἦτταν νὰ δοκιμάσῃ !

Ἐπειτα εἶναι καὶ φρικτὴ αἰσχύνῃ τοῦ βαθμοῦ του,

Καὶ ἀνεξάλειπτος κηλὶς τοῦ βίου τοῦ λαμπροῦ του,

Ἄν δι' ἐσᾶς τὴν νίκην του ἀφῆσ' ἀπὸ τὰς χεῖρας,

Καὶ ἐνθαρρύνῃ μὲ αὐτὸ τυράννους ὀλετῆρας.

ΧΡΥΣΗ.

Ποτὲ μὴ γείνωμεν ἡμεῖς τόσων δεινῶν αἰτία !

Ἔως νὰ πληροφορηθῶ, πῶς τρέμω ἢ ἀθλία ! . . .

Πλὴν λέγε με, Γραμματικέ· περὶ ἡμῶν καμμίαν

Κάμμίαν δέν σέ ἄφησε μικράν παραγγελίαν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Κάμμίαν. Σεῖς γνωρίζετε, καθὼς ἐγὼ, ἐπίσης

Ὅλον τὸν χαρακτῆρά του, καὶ ὅλας του τὰς κλίσεις,

Ὅταν τοῦ πατριωτισμοῦ ἡ λαύρα τὸν φλογίζει,

Ὅλα τὰ ἄλλα πάθη του εὐθὺς ἀποκοιμίζει,

Καὶ πλέον προσηλόνεται εἰς μόνην τὴν φροντίδα,

Πῶς τοὺς βαρβάρους ἀπωθῶν, νὰ σώσῃ τὴν Πατρίδα.

ΔΕΣΠΩ.

Λοιπὸν τοῦ Πατριωτισμοῦ τόσον σκληρὸ εἶν' οἱ Νόμοι,

Ὡστ' ἀθετοῦν καὶ ἠθικοὺς, καὶ φυσικοὺς ἀκόμη,

Καὶ ὁ εἰς τούτους πειθαρχῶν τὴν πρώτην φύσιν χάνει,
 Ἄλλην καρδίαν, καὶ ψυχὴν, κ' αἰσθήματα λαμβάνει;
 Δὲν ἐνθυμεῖται ἀδελφοὺς, συζύγους, καὶ γονεῖς του,
 Κ' ἐν μόνον φάσμα τὸν πλανᾷ, ἡ εὐτυχὴς πατρίς του; ...
 Κρότος ποδῶν ἀκούεται ... τίς εἶναι; Δὲν μανθάνεις;

ΣΚΗΝΗ Θ'. (1)

ΚΩΣΤΑΣ, ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ, ΧΡΥΣΗ καὶ ΔΕΣΠΩ.
 ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Ὁ Κώστας ἦλθε! Στρατηγέ, πῶς ἦλθες; πῶς ἐφάνης;
 ΚΩΣΤΑΣ.

Χρυσῇ μου!

ΧΡΥΣΗ.

Λέγε, Κώστα μου, ποῦ εἶν' ὁ σύζυγός μου;

ΚΩΣΤΑΣ.

Δέσπω!

ΔΕΣΠΩ.

Τί κάμνει, ἀδελφέ, κ' ὁ ἄλλος ἀδελφός μου;

ΚΩΣΤΑΣ.

... Τὸν Καραῖσκον, Δέσπω μου, ἰδὼν καὶ ὀμιλήσας
 Προχθὲς ἀπεχαιρέτησα, πρὸς τὰ ἐδῶ κινήσας,
 Κ' ἐνῶ τὴν συμμαχίαν του πρὸς τοὺς Σουλιώτας φέρων,
 Ἐτειναζόμεν πτερωτός, κ' ἀπὸ καρδίας χαίρων,
 Ἐξαίφνης εἰς στενὴν ὁδὸν κρότον ἀκούω· «στάσου,
 » Ἄν ἦσαι Τοῦρκος σ' ἔφαγα, καὶ ῥίψε τ' ἄρματά σου.»
 Εἶπα, κ' εὐθὺς τεινάζομαι ξιφήρης πρὸς τὸν κτύπον·
 Τίς ἦτον; Ὁ Καλύβας μας εἰς ἓνα μαῦρον ἵππον!
 » Ποῦ τρέχεις; (εἶπα) τί ζητεῖς, Καλύβα; » «ν' ἀποθάνω,
 » Τὸν Μάρκον Μπότζαρην ζητῶ » « ποῦ τὸν ζητεῖς; » « ἐπάνω »

(1) Τὴν Σκηνὴν ταύτην μέχρι τῆς Σκηνῆς καθ' ἣν ἔρχεται πληγωμένος ὁ ἥρωας ἔγραψεν ὡς ἐκ προσθήκης καὶ κατ' αἰτησὶν μας ὁ νέος Γ. Παράσχης.

Κ' ἐνῶ »ἐπάνω« ἔκραξε, τοὺς οὐρανοὺς δεικνύει·
 »Ἀπέθανε;« τὸν ἐρωτῶ, αὐτὸς ὑποδακρύνει,
 Κτυπᾷ τὸν ἵππον, χύνεται, κ' εἰς τὴν στιγμὴν ἐπάνω
 Καθὼς ὁ ἄνεμος πετᾷ, καὶ φεύγει, καὶ τὸν χάνω!
 Τότε δικαίως φοβηθεὶς μήπως ὁ Μάρκος πλέον
 Ἀπέθανεν, ἢ ἀπαυδᾷ ὑπὲρ ζωῆς παλαίων,
 Βαρυστενάζων, ἔνδακρυς, μὲ πτέρυγας ἀνέμων
 Πετῶ διὰ τὸ ἄδηλον τοῦ ἀδελφοῦ μου τρέμων...
 Τὸν εἶδα· ἦτον μανικὸς περὶ τυράννων σμήνη!
 Ὡς ὁ κρατὴρ ἀπὸ παντοῦ βροντᾶς καὶ φλόγας χύνει,
 Ὅμοίως βλέμμα, καὶ πνοή, καὶ ξίφος, καὶ τουφέκι
 Τοῦ Ἡρώος, εἰς τοὺς ἐχθροὺς πετᾷ ἀστροπελέκι!
 Ἐνόμιζες τὸν θάνατον συστρατιώτην ἔχει,
 Ἡ' ὅτι θάνατος αὐτὸς, κατὰ τῶν Τούρκων τρέχει!...
 Ἐξ ἄλλου βαρυμάνιος, καὶ εἰς ἐχθρῶν νεφέλας
 Ἐπέτα, περιέπιπτεν ὁ ἀστεμφὴς Τσαβέλλας,
 Καὶ μόνοι, μ' ἄνδρας ἐκλεκτοὺς, μ' ἀστραπηφόρα ξίφη
 Ἐκτύπων, κατετάραττον ἐχθρῶν Γιγάντων στίφη...
 ... Καθὼς ἡ βόμβα διασπᾷ τὰς τάξεις, καὶ προβαίνει,
 Ὅμοίως πίπτω, κ' οἱ ἐχθροὶ ἀνοίγουν φοβισμένοι·
 Καὶ σχίζων τάγματα δεινὰ, πολυπληθῆ, λυσσῶντα,
 Φθάνω τὸν Μάρκον σφάζοντα, καὶ τοὺς ἐχθροὺς κτυπῶντα.
 »Κώστα (μὲ λέγει) ἔφθασες; ... ἔς τὴν ἀδελφὴν μου πέτα,
 Τὴν σύζυγόν μου θάρρυνε, κ' ἐκ μέρους μου χαιρέτα.»
 «Ἄν θέλῃς (εἶπα) πείθομαι» «Πήγαινε Κώστα πλέον»
 Καὶ μ' εἶδεν, ὥς νὰ ἔλεγε «σὲ βλέπω τελευταῖον»...
 . . . Γνωρίζω· μ' ἔστειλεν ἐδῶ νὰ σώσω τὴν ζωὴν μου·
 Πολλάκις εἶδε κ' ἔφριξε τὴν ἄσχετον ὁρμὴν μου,
 Καὶ τώρα πάλιν ἄς ἰδῇ ὅτι κ' ὁ Κώστας ἔξεύρει,
 Κατὰ Τυράννων ἐφορμῶν τὸν θάνατον νὰ εὕρῃ. (φεύγει).

ΣΚΗΝΗ Η΄.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ, ΔΕΣΠΩ, καὶ ΧΡΥΣΗ.

ΔΕΣΠΩ.

Ἐφυγε, καὶ τὸ ἄγριον ὑστερινόν του βλέμμα,
 Ἐξήστραψεν ὡς νὰ διψᾷ καὶ νὰ θηρεύῃ αἷμα!!
 Στάσου· ποῦ τρέχεις; ποῦ ὁρμᾷς, ὦ ἀδελφέ μου; . . . φεύγει,
 Καὶ ἡ ψυχὴ μου, ὦ Θεέ, κτυπᾷ, κτυπᾷ νὰ ἔβγῃ . . .
 . . . Σὲ βλέπω, Κώστα, σφάζεσαι! ὦ Μάρκε, πίπτεις πλέον!
 Πρὶν ἀποθάνῃς τὸν φιλεῖς, καὶ σὲ φιλεῖ ἐκπνέων!
 Ἀλλοίμονον! ἐχάθητε, σᾶς χάνω ἀδελφοί μου,
 Καὶ μένω ἄνθος λυπηρὸν εἰς λαίλαπας ἐρήμου
 ὦ Θάνατε!

ΧΡΥΣΗ.

Μάρκε σκληρὲ, ἂν σίδηρος δέν ᾔσαι,
 Φοβοῦ τὴν στάσιν μου, φοβοῦ· λυπήσου με, καὶ ζῆσε!
 Κτύπα τὸν ὄφιν τὸν δεινόν, πλὴν νικηφόρος πάλιν,
 Πλὴν ζωντανὸς ἐπίστρεψε εἰς ταύτην τὴν ἀγκάλην!
 Μὴ τρέχῃς, μὴν ὁρμᾷς παντοῦ· ἀκράτητε κρατήσου·
 Κατὰ τῶν Τούρκων ἐξαρκεῖ ὁ ἦχος τῆς φωνῆς σου
 Μὴ τρέχῃς, Μάρκε τολμηρὲ, κρατήσου, παῦσε πλέον,
 Τὸ φάσμα τῆς Πατρίδος μας σ' ἐνατενίζει κλαῖον! . . .
 Λυπήσου, Θάνατε καὶ σὺ, τὸν ἥρωα λυπήσου!
 Μὴν ἐκκενόνῃς κατ' αὐτοῦ τὰ βέλη τῆς ὀργῆς σου!
 Λυπήσου, Θάνατε καὶ σὺ, τὸ μέλλον τῶν Ἑλλήνων,
 Καὶ ἄφες ἄφες ζωντανὸν τὸν Ἀετὸν ἐκείνων . . .
 Μὴ, μὴν ἀρπάσῃς, Θάνατε, τὸν ἥρωά μου πλέον . . .
 Φύγε τον, Μάρκε, μὴ τολμᾷς ν' ἀντιταχθῇς παλαίων . . .
 Γλυκεῖα Δέσπω, χάνονται οἱ ἀδελφοί σου! χάνω
 Τὸν σύζυγόν μου! πέθανε, καθὼς θεὸς ν' ἀποθάνω . . .

Σύρε τὸ ξίφος ἀδελφή· ἴδου κ' ἐγώ! συγχρόνως
 Ἄς φθάσωμεν εἰς τὸν βρασμὸν τοῦ φονικοῦ ἀγῶνος,
 Καὶ ὅπου ὁ ἀστόχαστος εἰς σύννεφα ταγμάτων,
 Κτυπᾷ, καὶ σχίζει, καὶ περνᾷ μανιωδῶς φρυάττων,
 Καὶ μόνος ἀντιπολεμῶν ῥαγδαῖα, μαῦρα πλήθη,
 Βροχὴν κηττάζει μαχαιρῶν εἰς τὰ γυμνά του στήθη,
 Ἐκεῖ ἄς πέσωμεν εὐθύς: ὑπὸ τὰ τραύματά μας
 Λυσσώδεις, αἱματοσταγεῖς, πολυπληθεῖς ἄς πίπτουν,
 Ὁ Θάνατος ἄς ὁδηγῇ τὸ κάθε κτύπημά μας,
 Καὶ πῦρ, καὶ τρόμον, καὶ σφαγὴν τὰ ὅπλα μας ἄς ρίπτουν....
 Ἴσως ὁ Μάρκος λυτρωθῇ· ἴσως ἀναλαμβάνων
 Συντειναχθῇ, καὶ φύγωσι τὰ πλήθη τῶν τυράννων·
 Ἴσως ἄλλ' ἂν οἱ βάρβαροι Θεέ! ἂν ἡ ζωὴ του....
 Ἄ! τότε πλέον, ἀδελφή, χανόμεθα μαζῇ του

ΔΕΣΠΩ.

Ἀγγέλου γλῶσσαν ἤκουσα! ἢ μήπως εἶχε στείλει
 Τὴν χάριν του ὁ οὐρανὸς εἰς τὰ σεμνά σου χεῖλη; . . .
 Πόλεμον πόλεμον διψᾷ τὸ ξίφος κ' ἡ ψυχὴ μου,
 Πόλεμον κ' ἡ καρδιά σου, καθὼς κ' ἡ ἐδική μου!
 Ἄς λάμψῃ (1) Θάνατος λοιπόν· ἐμπρός....

ΧΡΥΣΗ.

Πετῶ.... (2)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Σταθῆτε!

ΧΡΥΣΗ.

Μὴ πλησιάσης.

ΔΕΣΠΩ.

Μὴ τολμᾷς!

(1) Διασπᾷ τὸ ξίφος, καὶ ὀρμᾷ. (2) Ὡσαύτως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Τὸν Μάρκον λυπηθεῖτε . . .

ΔΕΣΠΩ.

Ἄν λύπην αἰσθανώμεθα, αὐτὸ τὸ ξίφος μόνον
Θεὲ νὰ τὸ δείξῃ παρευθὺς μὲ τῶν ἐχθρῶν τὸν φόνον ! (1)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Ἄλλὰ δὲν θέλει —

ΧΡΥΣΗ.

Ἄν αὐτὸς δὲν δέχεται νὰ ζήσῃ,
Θὰ ζήσῃ ὅμως ὁ σκληρὸς, χωρὶς νὰ τὸ θελήσῃ . . .
Ἄρκεῖ . . . (2)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Μὴ φεύγετε !

ΔΕΣΠΩ.

Μακράν !

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Ποτὲ δὲν σᾶς ἀφίνω . . .

ΧΡΥΣΗ.

Τὸ βλέπεις ; (3) Φύγε δυστυχῆ· τὸ αἷμά σου τὸ χύνω !

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Θεέ ! . . . (4)

(1) Ἐξακολουθοῦσα νὰ πηγαίνει, (2) ὥσαύτως. (3) Δείχνουσα τὸ ξίφος.
(4) Ὑποχωρεῖ.

ΔΕΣΠΩ.

Ἄς πέσωμεν λοιπὸν εἰς κύματα βαρβάρων,
Κ' ἐκ θεμελίων ἃς σβεσθῇ ὁ οἶκος τῶν Βοτζάρων. (ὁρμῶσι δρομ.)
Στάσου !

ΣΚΗΝΗ ΙΑ'.

ΑΓΓΕΛΟΣ καὶ ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩ.

ΔΕΣΠΩ.

Τίς εἶσαι ; τί ζητεῖς ;

ΧΡΥΣΗ.

Ποῦ τρέχεις ;

ΔΕΣΠΩ.

Ποῦ προβαίνεις ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Ποῖος σὲ σέλλει, Γιῶργό μου ; ποῦ φεύγεις ; ποῦ πηγαίνεις ;
ὦ, ἂν εἰξεύρης, κάθησε καὶ λέγε μας ἐν τάχει,
Τί κάμνουν οἱ Σουλιῶταί μας, θερμαίνεται ἡ μάχη,
Φεύγουν οἱ Τύραννοι χλωμοί, νικᾷ ὁ Μπότζαρχός μας,
Ἡ χήρα κλαίει καὶ πενθεῖ ἡ δύστηνος πατρίς μας ;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἀπηύδησα... (κάθεται)

ΧΡΥΣΗ.

Ὁ Μπότζαρχος ζῇ ; πνέει ; ἐνίκηθη ;

Ἀπέθανε ;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Κ' ὁ Θάνατος αὐτὸς τὸν ἐφοβήθη! . . .
 Μὲ τὴν χλαμύδα τῆς νυκτὸς περικεκαλυμμένοι,
 Καὶ μὲ θανάτου κεραυνοὺς συγχρόνως ὠπλισμένοι,
 Καθὼς ὁ Ζέφυρος πετᾷ, σιωπηλοὶ πετῶντες,
 Εἰς τῶν Βαρβάρων τὰς σκηναὺς ἐφθάσαμεν ὁρμῶντες.
 «Τὰ θύματά μας εἶν' αὐτά» ὁ Ἥρως ἀνακράζει,
 Καὶ πρῶτος τὸ τουφέκι του τὸ βροντερὸν τεινάζει,
 Καὶ πρῶτον θῦμα ρίπτει,
 Καὶ πρῶτος ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν ὡς τριχυμία πίπτει!
 Κατόπιν ὡς Ἡφαίστεια λυσσώδη, φλογοβόλα,
 Τὰ πυροβόλα μας βροντοῦν καὶ ἐξαστράπτουν ὅλα,
 Καὶ ἐν ῥοπῇ τὰ ξίφη μας ἀνέλαμψαν συγχρόνως,
 Καὶ διεχύθη πανταχοῦ βραγδαῖος, μαῦρος φόνος!
 Τρέμουν οἱ τύραννοι . . . κτυποῦν τὰ φονικά μας ξίφη·
 Θρηνοῦν, συγκρούονται, βοοῦν πεζῶν, ἱππέων στίφη,
 Καὶ ἰαχαὶ μετὰ κλαυθμῶν, κ' ἀλαλαγμῶν καὶ στόνων
 Ὑψοῦνται, φθάνουν, χύνονται εἰς τοῦ Θεοῦ τὸν θρόνον! . . .
 Ὁ Ἄρης ἤδη φονικὸς, καὶ μὲ θανάτου νέφη,
 Τὰς λεγεῶνας τῶν ἐχθρῶν συντάττει καὶ συστρέφει,
 Καὶ ρίπτουν χάλαζαν φλογῶν τ' ἀμέτρητά των σμήνη,
 Καὶ γείνεται πυρκαϊὰ ἡ ἔκτασις ἐκείνη!
 Κ' ἡμεῖς ὁρμῶμεν, καὶ αὐτοὶ θανάτου φλόγας ρίπτουν,
 Κ' εἰς ἀτμοσφαῖραν πύρινον τὸν λόχον μας καλύπτουν!
 Ἐστάθημεν ὡς χεῖμαρρος, οἱ Τοῦρκοι ἓνα στίφος,
 Ὅρμοῦν καὶ πίπτουν καθ' ἡμῶν—Ἐξαίφνης λάμπει ξίφος,
 Καὶ εἰς τὰς φλόγας μεταξὺ πυρίπνους, λευκοφόρος,
 Ὁ Μάρκος ἀναφαίνεται Θεὸς κεραυνοφόρος!!
 »Θάνατον (λέγει) θέλετε; πειθόμεθα . . . » κ' ὡς λέων
 Κεραυνοπίπτει κατ' αὐτῶν πνοὴν θανάτου πνέων! . .

Ἄνδρίας πέπλον μανικὸν τοὺς ὀφθαλμούς του σκέπει·
 Εἰς δάση πίπτει μαχαιρῶν, τὰς τάξεις ἀνατρέπει,
 Καὶ συνταράττει, καὶ κτυπᾷ, καὶ σχίζει καὶ προβαίνει,
 Καὶ πίπτουν πίπτουν οἱ ἐχθροί, κ' αὐτὸς πετᾷ, δὲν μένει!
 Θανάτους χύνει πανταχοῦ τὸ βλέμμα, κ' ἡ φωνή του,
 Καὶ ἡ ὁρμή, κ' ἡ στάσις του, κ' ἡ θεά, κ' ἡ πνοή του,
 Κ' ὁ Θάνατος ὁποῦ μ' αὐτὸν βαρυκλαγγάζων τρέχει,
 Ἀπηυδαμένους φαίνεται· νὰ σφάζῃ δὲν ἀντέχει!
 Φεύγουν τῶν δούλων οἱ σωροί, καθὼς τὰ μαῦρα νέφη,
 Ὅταν Βορέας ἄαπτος ὁρμῶν τὰ περιστρέφῃ,
 Καὶ μὲ Βεζούβιον ὀργήν, καὶ πτέρυγας ἀνέμων,
 Διώκει, σφάζει, πυρπολεῖ ὁ Ἥρωις τῶν πολέμων. . . .
 Ἐν βλέμμα ρίπτει πρὸς ἡμᾶς, κ' ὁ λόχος ὁ ἀνδρεῖος
 Θανάτων λόχος γέινεται φρυάττων ἀπαισίως,
 Καὶ ὡς ἀνάπτει, καὶ πετᾷ, καὶ ῥέει, κ' ἐπεκτείνεται,
 Καὶ χεῖμαρρος φλογοβολῶν, εἰς φλόγας διαχύνεται,
 Καὶ κατατρώγει, καὶ περνᾷ, καὶ φθείρει, καὶ μαραίνει,
 Καὶ τέφρα μόνον καὶ καπνὸς ἐξόπισθέν του μένει,
 Ὅμοίως χεῖμαρροι φλογῶν, στραφέντες θαρράλεοι,
 Παντοῦ διαχυνόμεθα, καὶ πίπτομεν ραγδαῖοι!
 ῥέει τὸ αἷμα, ποταμός· οἱ τύραννοι στενάζουν,
 Τὰ πυροβόλα μας βροντοῦν, τὰ ξίφη μας κλαγγάζουν,
 Κ' ἀπὸ τὸν ἤχον τῶν βροντῶν, καὶ τὸν κλαγγώδη τόνον
 Πηδῶσι μαῦροι θάνατοι διασκορπῶντες φόνον!
 Αἶ, τότε τὴν μανίαν του ὁ Ἥρωις μὴ συνέχων
 Εἰς τοῦ θανάτου τὰ πτερὰ τεινάζεται, καὶ τρέχων
 Παντοῦ πετᾷ, παντοῦ κτυπᾷ, καὶ πανταχοῦ προφθάνει,
 Καὶ σχίζει, καὶ κατακλονεῖ, καὶ παῦσιν δὲν λαμβάνει!
 Τίς δὲν τὸν ἔφριξε; . . . Κ' ἡ γῆ αὐτὴ κατεκλονήθη,
 Κ' ὁ Ἄρης ἀνεκραύγασε, τὸν εἶδε, κ' ἐφοβήθη,

Κ' ὁ Ὑψιστος Δημιουργὸς ἐκ τῶν λαμπρῶν ἀστέρων
 Τὸν εἶδε κ' ἐμειδίασε, καὶ τὸν εὐχέθη χαίρων! . . .
 Φεύγουν οἱ Τοῦρκοι· πίπτομεν εἰς κύματα βοώντων,
 Ὀλολυζόντων μαχητῶν, φευγόντων, συμπιπτόντων,
 Καὶ μὲ τὰ ξίφη τ' ἄγρια λυσσώδεις ἐφορμῶντες
 Κτυπῶμεν, συνταράττομεν, καὶ σφάζομεν περνῶντες.
 Κ' ἐνῶ τὰ μαῦρα πλήθη των, ὡς φθινοπώρου φύλλα,
 Ὑπὸ τὰ ξίφη μας πετοῦν, καὶ πίπτουσι ποικίλα,
 Ἐξαίφνης, ὡς νὰ ἤνοιξε πρὸ τῶν ποδῶν των χάσμα,
 Καὶ φρικαλέον ἐξ αὐτοῦ ἀνετεινάχθη φάσμα,
 (Διότι μετὰ κλαγγασμοῦ, καὶ ταραχῆς, καὶ φρίκης,
 Ἀπὸ τὰς πτέρυγας πηδῶν κεραυνοφόρου Νίκης,
 Μὲ μαύρας φλόγας, καὶ βροντὰς, καὶ μ' ἐκλεκτῶν θυέλλας,
 Εἶχεν ἐμπέσει κατ' αὐτῶν ὁ Ἀρχηγὸς Τσαβέλλας),
 Ῥαγδαῖοι, ἄλλεπάλληλοι, βαρύθυμοι στραφέντες,
 Καὶ μ' ἓνα βῆμα καθ' ἡμῶν λυσσότυφλα ῥιφθέντες
 Εἰς φλόγας καὶ γυμνὰ σπαθιά τριχυμιώδεις πίπτουν,
 Καὶ τῆς ἀπελπισίας των θύματα δέκα ῥίπτουν!

ΔΕΣΠΩ.

Θεέ!

ΧΡΥΣΗ.

Κ' ὁ Μάρκος;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἀγρια καὶ φοβερά γογγύσας,
 Καὶ τρεῖς περιελθὼν ὑμᾶς, καὶ τρεῖς ἀναβοήσας
 Εἰς ξίφη ἀναρίθμητα ξιφῆρης ἐπεχύθη,
 Κ' ἐπρότεινε τὰ στήθη του εἰς χιλιάδων στήθη!
 «Ἐδῶ τῆς νίκης ἀετοὶ» ἀνέκραξε, καὶ τότε
 Ἐρίφθη κατὰ τῶν ἐχθρῶν φωνάζων «τόπον δότε.»

Εὖρεν ἀνθίστασιν δεινὴν, κ' ὑπὸ τὰ βήματά του
 Ἐνῶ οἱ Τοῦρκοι ἔπιπτον μέ γογγυσμούς θανάτου,
 Μόλις καὶ τότε ἴσχυσε τὰ πλήθη των ν' ἀνοίξῃ,
 Καὶ νέας δόξης ἥλιον ἐκ νέου νὰ μᾶς δείξῃ ! . . .
 Πρὸ τῶν Ἑλλήνων πάντοτε ὡς ἄγγελος ἐπέτα,
 Μὲ κόμην κυματίζουσαν τὰς τάξεις ἐχαιρέτα,
 Ἐμπρὸς του περιέτρεχεν ἡ Οὐρανία Δίκη,
 Ὁ Θάνατος πλησίον του, καὶ πανταχοῦ ἡ Νίκη !
 Ἀλλ' αἰφνιδίως μέ ἰσχὺν καὶ θάρρος λεγεῶνος,
 Καὶ μέ καρδίαν χάλκινον, εἰς τῶν ἐχθρῶν, εἰς μόνος,
 Ὡς στιγμιαίαν ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν του σείσας
 Κατὰ τοῦ Μάρκου χύνεται, ἀγρίως ἐκβοήσας.
 « Σ' ἔφαγα, στάσου τολμηρέ » « καὶ μήπως φεύγω ; ἔλα, »
 « Σὺ εἶσαι, Μάρκε ποθητέ ; » « Σὺ Καπητὰν Τσαβέλλα ; »
 « Λάβε τὰ παλληκάρια μου τὰ πολεμοθρεμμένα,
 Καὶ μετ' ἐκείνων θέριζε· ἄλλοῦ ζητοῦν ἐμένα. »
 Εἶπε, κ' ἐχάθη ἐνταῦτῳ.

ΧΡΥΣΗ.

Ἀλλοίμονον ! καὶ πλέον ; . . .

ΔΕΣΠΩ.

Ῥίψε τὸ βέλος τὸ πικρόν !

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Εἰπέ μας τελευταῖον !

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ὡς θύελλα πρὸ τῶν ἐχθρῶν ἐπέταξεν· ἐσείσθη,
 Καὶ εἰς τὰ μαῦρα πλήθη των πυρίπνους ἐβυθίσθη.
 Εἰς κάθε βῆμα ἤνοιγεν ὁλόκληρον τὸν Ἄδην,
 Κ' ἀλλεπαλλήλως ἔπιπτον αἱ φάλαγκες ἐκτάδην,
 Ἀλλὰ δὲν εἶχε σύντροφον, καὶ ὁπαδὸν κανένα,
 Εἰμὴ τὸ ξίφος τὸ γυμνόν, τὸ θάρρος του, κ' ἐμένα.

Τί εἶπα ; ἔμελλε κ' ἐγὼ νὰ τὸν ἀφήσω πλέον,
 Καὶ μόνος ὁ ἀδάμαστος νὰ παραμείνη Λέων,
 Διότι σφαῖρα φονικὴ ἀπὸ δεινὸν κρατῆρα,
 Τὴν σπάθην μου συνέτριψε, καὶ ταύτην μου τὴν χεῖρα!
 «Φύγε (μὲ εἶπε) Γιωργό μου, κ' ἐγὼ ἂν ἀποθάνω,
 «Μὲ περιμένουν ἄγγελοι στοὺς Οὐράνους ἐπάνω.»
 Κ' εὐθὺς μὲ νέαν ἔξαψιν, καὶ δύναμιν κ' ἐλπίδα,
 Ἐν μέσῳ λόχων ἔπεσε, καὶ πλέον δὲν τὸν εἶδα!

ΧΡΥΣΗ. Ἀλλοίμονον ! καὶ σὺ λοιπόν;

ΑΓΓΕΛΟΣ. Ἀπελπισθεὶς ἐν τέλει,

Καὶ πόνους ἔχων ἀλγεινοὺς εἰς ὅλα μου τὰ μέλη,
 Μόλις καὶ μόλις ἴσχυσα τοὺς Τούρκους νὰ λανθάσω,
 Νὰ διαφύγω τὴν σφαγὴν, κ' ἐδῶ πετῶν νὰ φθάσω.

ΧΡΥΣΗ. Ἐγνώριζες τὸν κίνδυνον, καὶ σὺ, ψυχὴ ἀθλία,
 Πῶς τοῦτο μόνον ἐξ ἀρχῆς δὲν ἔλεγες ἐν βία ;

Πῶς —

ΔΕΣΠΩ. Ἐξαστράπτουν, καὶ βροντοῦν κ' ἀκούονται πλησίον,
 Οἱ θορυβῶδεις συγκρουσμοὶ πολεμιστῶν ἀγρίων, ...

Κλαγγαὶ φρικώδεις πανταχοῦ . . . ἀλαλαγμοὶ ταγμάτων,
 Παιᾶνες... θρήνοι ... τειναγμοὶ, καὶ κτύποι στρατευμάτων! ...

Χρυσῇ, λοιπὸν τί κάμνομεν ;

ΧΡΥΣΗ. Πιστὲ Γραμματικέ μας,

Σὺ ψυχουτὲ, καὶ οἱ λοιποὶ ἀκολουθήσατέ μας . . .

Τρέμετε, τύραννοι δειλοί ! ... ἅς δράμωμεν, ὦ φίλοι,

Ὅπου ἡ δόξα μας λαμπρὰ ὡς ἄστρον θ' ἀνατείλῃ,

Καὶ ἡ διὰ τὸν Ἀρχηγὸν ὅλοι νὰ φονευθῶμεν,

Ἡ πλέον ἂν ἀπέθανε —

ΔΕΣΠΩ. Νὰ τὸν ἐκδικηθῶμεν.

ΣΚΗΝΗ IV'

ΑΓΓΕΛΟΣ καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΟΙ.

ΧΡΥΣΗ. Τίς εἶσαι σύ;

ΑΓΓΕΛΟΣ. Τρισάθλια, ποῦ τρέχετε; σταθῆτε!

ΔΕΣΠΩ. Ποῦ εἶναι; ἤλθεν; ἔφθασε;

ΑΓΓΕΛΟΣ. Τὸν Ἀρχηγὸν ζητεῖτε

ΧΡΥΣΗ καὶ **ΔΕΣΠΩ**. Εἰς τὰς ἀγκάλας μας αὐτάς—

ΑΓΓΕΛΟΣ. Στιγμὰς ὀλίγας μένει..

ΧΡΥΣΗ καὶ **ΔΕΣΠΩ**. Καὶ ἔπειτα ;

ΑΓΓΕΛΟΣ. Εἰς τοὺς γλυκεῖς ἀστέρας ἀναβαίνει!

ΧΡΥΣΗ. Ἀλλοίμονον! (λειποθυμεῖ καὶ στηρίζ. εἰς τὸν ἄγγελ.)

ΔΕΣΠΩ. ὦ Οὐρανέ ! (Ὡσαύτως εἰς τὸν ψυχουῖον)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. ὦ τύχη ὀλεθρία!

Κλαῦσε πολυπαθῆς Ἑλλάς, καὶ Σὺ Ἐλευθερία,

Καὶ πᾶσα ῥάχη, καὶ κρημνὸς, καὶ πεδιάς, καὶ ὄρος,

Ὅπου μὲ φλόγας καὶ βροντὰς ἐπέτα νικηφόρος!!

ΣΚΗΝΗ ΙΓ'.

ΘΑΝΑΣΗΣ (φέρων τὸν Μπότζαρην πληγωμένον), **ΚΩΣΤΑΣ**,

ΖΕΡΒΑΣ, **ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ**, καὶ **ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩ**.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Βαβαί τῆς δυστυχίας!

ΔΕΣΠΩ. ὦ ἀδελφέ!

ΧΡΥΣΗ. ὦ σύζυγε συζύγου παναθλίας!

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ.

Ποῦ εἶμαι ; ... ποῦ εὐρίσκομαι ; ... ποῦ εἶν' ὁ ἀδελφός μου ; ...

ΚΩΣΤΑΣ. Ἴδου ἐμπρὸς ὁ δυστυχής!

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ. Ἔσο διάδοχός μου ...

Καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑψηλοῦ . . καὶ τῆς λαμπρᾶς ἀξίας . .

Καὶ τοῦ ἀσπόνδου μίσους μου . . . κατὰ τῆς τυραννίας . .

ΧΡΥΣΗ. } Ἀλλὰ ἡμᾶς ποῦ ὀρφανὰς ἀφίνεις ;

ΔΕΣΠΩ. }

ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ. Στὴν πατρίδα..

Αὐτὴ . . . θά ἔχη . . . δι' ἐσᾶς . . . παντοτινὴν . . . φροντίδα..

Καὶ σεῖς ἀξιωματικοί! . . . καὶ σεῖς συστρατιῶται . . .

Ἀνίσως ἐγεννήθητε . . . καθὼς ἐγὼ, Σουλιῶται . . .

Ἐμένα, πατριῶταί μου! . . . καθ' ὅλα μιμηθεῖτε . . .

Ἡρώες μισοτύραννοι . . . κ' ἐλεύθεροι νὰ ζῆτε . . .

Προκρίνοντες τὸν θάνατον . . . ἀπὸ αἰσχρὰν δουλείαν..

Θύματα προσφερόμενοι . . . εἰς τὴν ἐλευθερίαν . . .

Φίλη Πατρίς! ... δέξου λοιπόν ... θυσίαν... τὴν ζωὴν μου ...

Ἐλευθερία . . . ἔπεται 'ς τὴν ἀποβίωσίν μου . . .

Ὁμογενεῖς μου . . . ἔχετε . . . καὶ σεῖς ἔχετ' ὑγείαν . . .
Νικητὴς φεύγω . . . χαίρετε τὴν ἀνεξαρτησίαν . . . (πίπτει).

ΧΡΥΣΗ.) Ἀλλοίμονον !
ΔΕΣΠΩ.)

ΚΩΣΤΑΣ.

Ἄχ ! ἀδελφέ !

ΘΑΝΑΣΗΣ.

Ἐξάδελφε σὲ χάνω !

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Ἡ λύπη μ' ἐκυρίευσε, μ' ἔρχεται ν' ἀποθάνω !

ΖΕΡΒΑΣ.

Εἶθε κ' ἐγὼ, ὥσάν αὐτὸν ἐνδόξως ν' ἀποθάνω,
Καὶ ὄχι ἰδιωτικῶς στὸ στρῶμά μου ἐπάνω.

Ὁ Μπότζαρης ἀπέθανεν, ἀλλ' ἄφησ' αἰωνίαν

Ἐπὶ τῆς γῆς τὴν δόξαν του, καὶ μνήμην μακαρίαν.

Λοιπὸν ἄς μὴ συγχύζωμεν τὴν σεβαστὴν ψυχὴν του

Μὲ δάκρυα ἀνάξια στὴν δόξαν καὶ τιμὴν του,

Ἀλλ' ἄς ἀποκομίσωμεν ἐνδόξως τὸν νεκρὸν του

Στὸ Μεσολόγγι παρευθὺς πρὸς ἐνταφιασμὸν του.

Σουλιῶται πλησιάσετε . . .

ΧΡΥΣΗ.)

ΔΕΣΠΩ.)

Ἀπάνθρωποι ! σταθῆτε !

Ἀθλίως νὰ τὸν κλαύσωμεν, ἀφῆτέ μας, ἀφῆτε.

(Ἐνῶ περιλαμβάνουν τὸ σῶμα, καὶ πίπτουν πλησίον διὰ
νὰ τὸ θρηνήσουν προφθάνει ὁρομαῖος ἓνας στρατιώτης).

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.

Οἱ Τοῦρκοι ἐπλησίασαν.

ΘΑΝΑΣΗΣ.

Τοῦ Ἡρώος τὸ σῶμα

Εὐθὺς περικαλύψατε ἐδῶ μ' ὀλίγον χῶμα,

Κ' ἀκολουθεῖτε (1).

(1) Ὅρμα μὲ τοὺς ἄλλους Σουλιώτας ξιφήρης, ἔρχονται καὶ οἱ Τοῦρκοι
ἀλαλάζοντες, τοὺς ὑποαίους ἐνῶ κτυπῶσι καὶ κατασφάζουσιν αἱ Ἕλληνες
κλείει ἡ Σκηνή.

ΤΕΛΟΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

Α. Ραγκαβῆς.	2	Ἀθανάσιος Φιλιππούσης.
Α. Λουριώτης.	2	Α. Ν. Κονταρίνης.
Α. Δ. Σκουρτέλλης.	2	Α. Σαλωνιτίδης.
Ἀναστάσιος Γεωργιάδης.		Ἀγάθων Ν. Μαρίνος.
Α. Πηλείδης.		Ἀθ. Καραγιαννόπουλος
Α. Μοναρχίδης.		Α. Μπαλακάκης.
Α. Λόντος.		Α. Α. Χωματιανός.
Α. Ρουζιού.		Ἀναγνώστης Ζῶμος.
Α. Φωκᾶς.		Β. Χρυσοβέργης.
Α. Κονοφάος.		Β. Μπούχλιας .Λοχαγός 3
Α. Βαφιαδάκης.		Β. Ν. Μουστακόφ.
Α. Δ. Αὐγερινός.		Γ. Γεννάδιος.
Α. Τολμίδης.		Γενναῖος Κολοκοτρώνης 2
Α. Βερίκιος.		Γ. Φέδερ.
Α. Βουγιουκλῆς.		Γ. Καραντζᾶς. 2
Α. Μαντζούνης.		Γεώργιος Δ. Τύμπας. 2
Α. Α. Μεντόρος.		Γ. Ἐλευθερούδης. 2
Α. Σπυρόπουλος.		Γρ. Χαντζερῆς ἀνθυπολοχαγ.
Α. Φάσσος.		Γ. Παράσχος.
Α. Κουμουνδουράκης.		Γ. Ἀφθονίδης.
Α. Γ. Ἀλβέρτος.		Γ. Βέλλιος.
Α. Μαυρομμάτης.		Γ. Μαργαρίτης.
Α. Λεχλῆς.		Γεώργιος Χριστοφῆς.
Α. Γ. Δουρούτης.		Γεώργιος Καστάνιας.
Α. Λοβέρδος.		Γ. Κριεζῆς.
Ἀντ. Δρόσος.		Γ. Δοῦκας.
Ἀντ. Νικ. Μωρογιάννης.		Γρ. Νικητάδης.
Αὐγουστῖνος Ι. Καμπουρόπουλ.		Γεώργιος Τακεντζῆς.
Ἀλκιβιάδης Α. Ἀργυρίου.		Γεώργιος Τόσσος Μακεδών.
Ἀλέξ. Ι. Σοῦτζος.		Γ. Π. Θεοχάρης Μακεδών.

Γεώργιος Τζουρούφλης.	Δ. Φραγκούδης.
Γεώργιος Κούδης.	Δ. Μιλιαρέος.
Γ. Μεταξᾶς.	Δ. Μεταξᾶς.
Γ. Πιλαρινός.	Δ. Πινιατόρος.
Γεωρ. Ν. Κωχαλής.	Δ. Ἀδαμόπουλος.
Γεώρ. Χ. Δημητρίου.	Δ. Α. Κονδάκης.
Γ. Σαλαμῶν (εἰς Νάξον)	Φιλόμουσοι Κυρίαί.
Γεώργιος Φιλιππούσης.	Ε. Κ. Καντακουζινή.
Γ. Μιτζόπουλος.	Π. Παράσχου.
Γ. Νικολαΐδης.	Αἰκατερίνη Καστέλλη.
Γ. Ἡλιάδης.	Ζωή Π. Ζάνου.
Γ. Α. Ἀριστεΐδης.	Εὐγένιος Φαῖδρος Πρωτοσύγ.
Γ. Δ. Τζαφολόπουλος.	Ἐμ. Ψύχας.
Γ. Δ. Οἰκονομίδης.	3 Ἐμμανουήλ Εὐστρατίου.
Γ. Μ. Σοῦτζος.	Ε. Μ. Βόρου.
Γ. Γρυπάρης.	Ἐμ. Μπαρμπαρίγος
Γ. Καρακίτζου.	Ζένιος Κ. Μ.
Γ. Μουντερίζης.	Ζήσης Σωτηρίου.
Δ. Σοῦτζος.	Ζ. Πετσοπούλης.
Δομνάνδος.	Ζ. Χαρμόλαος Λοχαγός.
Δ. Καραβέλας.	Θ. Ζαΐμης.
Δ. Ν. Φωτήλας.	Θ. Δ. Ἀνδρέου
Δ. Κυριακός.	Θ. Γκίκας.
Δ. Κοκκίνης Τυπογράφος.	Θεόδωρος Ι. Γεράσης.
Δ. Ῥοντόπουλος.	Θεόδ. Χ. Παναγ. ἐκ Λεωνιδ.
Δ. Βιλαέτης.	Θεόδ. Δ. Ἀνδρέου.
Δημήτριος Γεράκης.	Ι. Παππαρηγόπουλος.
Δ. Ι. Κουτζογιαννόπουλος.	Ι. Βλάχος.
Δ. Σκουζές.	Ἰω. Γ. Μιτζοτάκης
Δ. Εὐσταθιάδης.	Ἰω. Πάνος.
Δ. Γιαννόπουλος.	Ι. Τυπάλδος.
Δ. Α. Σιμῶτα (Κλεισ. Μακ.)	Ι. Γ. Μελᾶς ὑπολοχαγός.
Δημήτριος Γαλανός.	Ι. Κρασᾶς ἐπικαταλυματίας.
Δημήτ. Τομπριάδης.	Ι. Σ. Κυριακός.
Δ. Χαρβούρης.	Ι. Ἡσαΐας.
Δ. Ἰ. Διπλαρόπουλος.	

Ι. Α. Πατρινός.	Κ. Τζορτζόπουλος.
Ι. Πετρίδης.	Κ. Πολυάδης.
Ι. Δ. Μιχαήλ.	Κ. Λεοντίου.
Ι. Χρύσανθος.	Κ. Βάλβης.
Ι. Φενερλής.	Κ. Ν. Ταμπακόπουλος.
Ι. Μπενιζέλος.	Κ. Φωκᾶς.
Ι. Σοῦτζος.	Κ. Ἀνδρόνικος.
Ἰωσήφ Κ. Ξενοκράτης.	Κ. Δημίδης (ἐξ Ὑπάτης).
Ι. Κ. Ταμπακόπουλος.	Κ. Λ. Μηλιώτης.
Ι. Περδικάρης.	Κ. Κωνσταντουλάκης.
Ι. Παπανικολάου.	Κωνσταντῖνος Τακετζής.
Ι. Μαλαχόπουλος.	Κ. Ἰωαννίδης Λογιστής.
Ἰ. Μωραΐτης.	Κ. Π. Ἀθανασίου.
Ἰ. Σπηλιωτάκης.	Κ. Γ. Πλατωνίδης.
Ἰωάννης Τουρναβίτης.	Κ. Χ. Δημητρίου.
Ἰ. Σοφριανός.	Κ. Μ. Θεοδώρου ἐξ Αἰγίου.
Ἰω. Χωρεπίσκοπος.	Λουκᾶς Πύρρος. 2
Ἰω. Ζηλήμων.	Λ. Ἰωάννου.
Ἰω. Ῥεμπούς.	Λ. Βίλκ.
Ἰω. Π. Σεργίου ἐκ Μεγαρό- βου Μακεδωνίας.	Λ. Κ. Διογενίδης
Ἰ. Δ. Σταματάκης.	Λεωνίδας Ποτέσσαρος.
Ἰ. Π. Ματουλέας.	Λάζαρος ππ. Ἐμμανουήλ.
Ἰω. Κ. Μεσσηνέζης.	Μ. Ἀργυρόπουλος. 2
Κ. Κοντογόνης.	Μ. Ἰωάννου.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης. 2	Μ. Μαρινάκης.
Κ. Πιτάρης. 2	Μ. Βιτάλης.
Κ. Παππαρηγόπουλος.	Μ. Ἀντωνόπουλος.
Κ. Ῥάμφος.	Μιχαήλ Δ. Τύμπας
Κ. Ἀποστολίδης.	Μ. Φ. Βάϊερ.
Κωστῆς Δημητρίου.	Μ. Χ. Γεωργίου.
Κ. Ἀλεξανδρόπουλος.	Μ. Κάλαυρος.
Κ. Χ. Κυριακοῦ.	Μ. Ζαχαρίου.
Κ. Στέριος.	Μ. Κ. Καλαματούσης.
Κ. Μιχαηλίδης.	Ν. Δάρας.
Κ. Π. Λεσβοηλής.	Ν. Δ. Μιαούλης.
	Ν. Τ. Ζυγομαλᾶς.

N. Κωνσταντινίδης Λοχαγός.		Π. Ἐμπεδοκλῆς.	
N. Γκαρπολάς.		Π. Γεραλόπουλος.	
N. Βασιλειάδης.		Π. Σκαμπαβίας.	
N. Μανολῆς Μακεδών.		Π. Κανησκέρης.	
N. Λαίριος.		Παν. Κ. Τροχάνης.	
N. Λούπης.		Π. Α. Γεμινάκης Λέσβιος.	
N. Μ. Μπούρπαλης.		Π. Σπηλιάδης.	
N. Χωραφᾶς.		Π. Γαίτης.	
N. Κοδρᾶς.		Σ. Λεκάτης.	
N. Ὀλλανδός.		Σ. Σκορδίλης.	
N. Φλογαίτης.		Σ. Μάνος.	
N. Μελισσείδης.		Σ. Φιντικλῆς.	
N. Κ. Ὀδερέμος.		Σαραντινὸς Λέσβιος.	
N. Βερνάρδος		Σ. Κουρτέσης.	
N. Δότης.		Στρατῆς Ἀνδρέα Λέσβιος.	
Ὀδυσσεὺς Χαραλάμπης.		Σ. Β. Κρασᾶς.	
Π. Μαυρομιχάλης.	5	Σωτ. Ῥόκος.	
Α. Μαυρομιχάλης.	2	Σ. Ἀντωνιάδης.	
Δ. Μαυρομιχάλης	2	Σ. Σπηλιωτάκης.	
Π. Κ. Μαυρομιχάλης.	2	Σ. Βάρμπογλους.	
Ἐπαμ. Κ. Μαυρομιχάλης.	4	Συμεὼν Τυρταῖος	
Δημήτριος Κ. Μαυρομιχάλης.		Σπυρίδων Μ. Ν. Οἰκονόμος	
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης		Στρατῆς Κοντός.	
Γεώργιος Α. Μαυρομιχάλης		Σπυρίδων Σκάγιανης	
Λεωνίδ. Κ. Μαυρομιχάλης	3	Τ. Μαγγίνας.	
Π. Δημητράκος	3	Φίλιππος Δ. Κουβαράς.	
Ἡλίας Σαλαφατῖνος	2	Φραγκίσκος Μερκουίζης.	2
Π. Πεῤροῦκας	2	Φρ. Κριεζῆς.	
Π. Μισαραλιώτης ἀνθυπολοχα.		Φίλιππος Π. Λαϊδόπουλος	
Π. Τριανταφύλλου.		Φραντζέσκος Δανασῆς.	
Π. Γ. Γιαννακόπουλος.		Χ. Παραμυθιώτ. ὑπολοχαγ.	2
Περικλῆς Γ. Οἰκονομίδης.		Χ. Καντάρογλους.	
Παν. Σ. Οἰκονομίδης.		Χ. Κανελόπουλος.	
Προκόπιος Μ. Χρυσόχοος.		Χριστ. Κρίκος.	

1. <i>...</i>	...
2. <i>...</i>	...
3. <i>...</i>	...
4. <i>...</i>	...
5. <i>...</i>	...
6. <i>...</i>	...
7. <i>...</i>	...
8. <i>...</i>	...
9. <i>...</i>	...
10. <i>...</i>	...
11. <i>...</i>	...
12. <i>...</i>	...
13. <i>...</i>	...
14. <i>...</i>	...
15. <i>...</i>	...
16. <i>...</i>	...
17. <i>...</i>	...
18. <i>...</i>	...
19. <i>...</i>	...
20. <i>...</i>	...
21. <i>...</i>	...
22. <i>...</i>	...
23. <i>...</i>	...
24. <i>...</i>	...
25. <i>...</i>	...
26. <i>...</i>	...
27. <i>...</i>	...
28. <i>...</i>	...
29. <i>...</i>	...
30. <i>...</i>	...
31. <i>...</i>	...
32. <i>...</i>	...
33. <i>...</i>	...
34. <i>...</i>	...
35. <i>...</i>	...
36. <i>...</i>	...
37. <i>...</i>	...
38. <i>...</i>	...
39. <i>...</i>	...
40. <i>...</i>	...
41. <i>...</i>	...
42. <i>...</i>	...
43. <i>...</i>	...
44. <i>...</i>	...
45. <i>...</i>	...
46. <i>...</i>	...
47. <i>...</i>	...
48. <i>...</i>	...
49. <i>...</i>	...
50. <i>...</i>	...

Alkacos Theod.

[Nichtlateinische Schriftzeichen]

Athen 1841

P.o.rel. 1497

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10035752-2